КАНДИДАДУУДАЙ ТҮЛӨӨ ХАА-ХААНАГҮЙ ХАЛУУН АГИТАЦИ ЯБУУЛАЯ!

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 20 (4912) | 1946 он, январиин 26, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Манай арад эгээл эрхим шэлдэг хүбүүд басагадаа шэлэжэ, СССР-эй Верховно Советэй депутадуудта кандидадууд болгон дэбжүүлээ.

Эдэ эрхим патриодуудтаа инаг дуратай ба тэдэнэйнгээ түлөө бултааран, нэгэн хүн шэнгеэр, голосуудаа үгэхэ байһанаа һунгагшад кандидадуудтаяа уулзаха дээрээ баяр омгорхолтойгоор мэдүүлнэд.

Хүдөө нютагуудта агитационно-хүдэлмэри һайжаруулха

ССР Союзай Верховно Советтэ һунгалга хэхэ түүхэтэ үлэртэ бэлэдхэжэ байхадаа, советскэ хүнүүд ажалай габьянуудые гаргажа, арюун нангин Эхэ оронойнгоо сэрэгэй ба экономическа хүсэ шадалые үшөө дээшэлүүлхэ, агуухэ түүхэтэ илалтануудаа үшөө бүхэжүүлхэ гэһэн нэгэн зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ байнад.

Колхозно таряашад баһал ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр һунгуулиин кампанида эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэрээнтэй хамта һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, бэе дээрээ даажа абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ гэһэн патриотическа хүдэлөөн хүдөө нютагуудта үдэр ерэхэ тудам үргэдэнэ. Манай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн депутадуудай кандидадуудай түлөө өөһэдынгөө голосуудые үгэхэ нэгэн зорилготой һунгалта хэхэ үдэрые хүлеэн ядажа байха юм.

Республикын аймаг ба районуудаар болоһон һунгуулиин урда тээхи суглаануудай ба зүблөөнүүдтэ хабаадалсаһан ажалшад хадаа үндэр баян ургаса туйлажа, гүрэнэйнгөө үмэнэхи уялгата түлөөбэринүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ, хабарай тарилгада эрхим һайнаар бэлэдхэхэ, малай үбэлжэлгые нэгэшье толгой адуу мал гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр үнгэргэжэ, колхозуудаа большевистскэ, колхознигуудаа баян шадалтай болгохо гэһэн хүсэлэнтэй байба. һунгуулиин үдэрэй дүтэлхэ тудам социалистическэ мүрысөөн үргэдэжэ, хүдөө нютагуудта ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлагшад стахановецууд олошорно.

Энэ патриотическа хүдэлөөниие дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ манай түг түмэн агитаторнууд ехэхэн үүргэ дүүргэһэниинь дэмы. Зарим түрүү агитаторнууд болон пропагандистнууд хадаа колхознигуудта һунгуулиин Дүрим ба Сталинска Конституциие гүнзэгыгөөр ойлгуулаад, өөһэдынгөө хүдэлмэриие хизаарланагүй, харин социалистическэ мүрысөө үргэдхэхэ тушаа ехэхэн анхарал оролдолгоёо гаргадаг болобо.

Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхозой партийна эхин организациин агитаторнууд болбол бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудтаа советскэ һунгуулиин системые һайнаар ойлгуулһанаа гадна, колхозник бүхэнэй хоорондо социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Тус колхозой бүхы члэнүүд һунгуулиин үдэр хүртэр малай үбэлжэлгэ дээрэ элирүүлэгдэһэн дутуу дунда зүйлнүүдые бүримүһэн усадхаха, малайнгаа хүсэ шадалые һайжаруулха, эхэ малай һубайраха ябадалые бүримүһэн усадхаха, үбһэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха гэхэ мэтын тон харюусалгатай хэмжээ-ябуулгануудые хэжэ байна

Мал үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэбые бүхы түрэлөөрынь үлүүлэн дүүргэһэнэйнгөө түлөө БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн Хориин аймагай бүхы колхозууд малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэжэ байна. Эндэхи агитколлективүүдэй агитаторнууд партийна эхин организацинуудай халуун туһаламжатайгаар һунгагшадтаа һунгуулиин Дүримые гүнзэгыгөөр ойлгуулхаһаа гадна, депутадуудай кандидадуудта дэбжүүлэгдэһэн хүнүүдэй биографи хэрэг болон тэдэнэй ажал-ябуулгатай һунгагшадаа һайнаар танилсуулна.

Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд болон заһабаришад Сталинска Конституци, һунгуулиин Дүримые гүнзэгыгөөр шудалжа, советскэ парламентдаа депутат болгожо һунгагдаха эрхим хүбүүд ба басагадайнгаа түлөө голосуудаа үгэхөөр бэлэдхэл хэнэ. Энэ коллектив болбол һунгуулиин үдэрые ажал хүдэлмэри дээрэ эмжалтануудые туйлажа угтаха нэгэн хүсэлэнтэй юм.

Манай эндэхи түрүү МТС-үүдэй нэгэндэ тоологдодог Саянтын МТС-эй нүхэр Бимба Дымбрылов бригадиртай комсомольско-залуушуулай тракторна бригадын члэнүүд ССР Союзай Верховно Советэй һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, өөһэдынгөө 4 тракторые эрхим һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргэбэ. Энэ коллективэй члэнүүдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана.

Иимэ жэшээтэ баримтанууд бусадшье аймаг ба районуудаар яһала олон үзэгдэнэ. Тиибэ ябашье, һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо, бэе дээрээ даажа абаһан уялгануудаа хангалтагүйгөөр дүүргэхэһээ байтагай, тэндэхи агитаторнуудай өөһэдынгөө хүндэтэ уялганууд харюусалгагүйгөөр хандаһан зэрэгһээнь һунгуулиин Дүримые ба Сталинска Конституциие үшөө шудалаагүй, һунгуули хэхэ үдэрые мэдэхэгүй колхознигууд зарим нютагуудта үзэгдэнэ.

ВКП(б)-гэй айкомуудай пленумүүд, мүн зарим аймагуудта партийна активуудай суглаанууд һаяхан боложо дүүрэбэ. Тиин, эдэ суглаанууд ба пленумүүд дээрэ зарим партийна организацинуудай һунгуулиин кампанида тиимэ гэшэгүй хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байһан тухай баримтанууд элирүүлэгдэһэн байгаа. Жэшээнь, Заиграйн аймагай Молотовой, Ленинэй, Ждановай нэрэмжэтэ колхозуудай агитколлективүүдэй агитаторнууд мүнөө хүртэр һунгагшадтаа Сталинска Конституци болон һунгуулиин Дүрим ойлгуулжа эхилээгүй байшоо. Эндэхи агитаторнуудтай партийна организациин хүтэлбэрилэгшэд семинар гү, али зүблөө үнгэргэһэн ябадал байхагүй.

Тус аймагай Горхоной сельсоветэй хүдэлмэрилэгшэд һунгагшадайнгаа списогые саг болзор соонь зохёожо, олониитын хараха газарта үлгэхэ ябадалые хангажа шадаагүй байха юм. һунгагшадай нэрэ обогые, түрэһэн он жэлые буруугаар бэшэхэһээ байтагай, олон тооной һунгагшадые список соо оруулангүй орхиһон ябадал олонхи аймаг бүхэндэ үзэгдэнэ.

һунгуулиин урда тээхи зүблөөнүүдээр һунгагдаһан этигэмжэтэ нюурнууд зарим аймагуудта өөһэдынгөө хүндэтэ үүргые хангалтагүйгөөр бэелүүлнэд. Мүн олонхи агитпунктнуудай хүдэлмэри дээдэ хэмжээндэ хүргэдээгүй байһан ушарнууд бии.

Ушар иимэһээ ВКП(б)-гэй айкомуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол хүдөө нютагуудта агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие эрид һайжаруулан табиха тушаа эршэмтэй хэмжээ-ябуулгануудые ойрын хэдэн үлэртэ абаха үүргэтэй болоно.

Кандидадууд һунгагшадтаяа уулзажа байна

ТҮНХЭНЭЙ ҺУНГУУЛИИН ОКРУГ

Түнхэнэй баян тала нютагуудаар

СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат генерал Балдынов һунгагшадтаяа уулзаба

КЫРЕН. (Телефоноор абтаба). Байгша оной январиин 23—24-дэ БМАССР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ Түнхэнэй 437-дохи һунгуулиин округто ССР Союзай Верховно Советэй депутадта кандидат болгогдожо дэбжүүлэгдэһэн гвардиин генерал-майор, Советскэ Союзай Герой нүхэр Илья Васильевич Балдынов болбол дээрэ нэрлэгдэһэн округто орохо Түнхэнэй аймагай һунгагшадтай уулзалгануудые хэбэ.

Тус аймагай һунгагшад большевистскэ партиин ба советскэ арадай үнэн сэхэ хүбүүн, өөрынгөө хүндэтэ кандидат нүхэр И. В. Балдыновые угаа халуунаар угтажа, тэрээнтэй уулзаһандаа айхабтар ехээр омгорхон баярлаба. Нүхэр Балдыновай ерэһэн лэ нютагуудта олон тоон һунгагшад уряа захялгүйгөөр сутларжа зуураа, алдарта хүбүүнээ магтан амаршалһан байгаа.

Январиин 23-да аймагай центрэй социалистическэ культурын Байшан соо 400 холо гаран һунгагшад, тэрэ тоодо пограничная сэрэгэй босцууд, сержантнууд, командирнууд, тэрэшэлэн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һунгагшад ба аймагай центртэхи хүдэлмэришэд олон албахаагшад сугларба. Иимэ олон хүн энэ Байшан соо үни удаанай сугларааүй һэн.

ВКП(б)-гэй айкомой секретарь М. Башкуев болбол һунгагшадай депутадайнгаа кандидадтай уулзалга хэхэ хамтын суглаае нээгээд, алдарта генерал Балдыновта үгэ үгэнэ. Генерал Балдыновай трибуна дээрэ гарахада, тэндэ хабаадалсаһан хэдэн зуун һунгагшад нэрьемэ альга ташалгануудаар «Ура» хашхаралдажа, өөрынгөө хүндэтэ депутадые угтабад.

Верховно органой депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн баатар генерал Балдынов хадаа большевистскэ парти тухай, Ленин ба Сталин тухай, героическа Улаан Арми тухай тодо һонироор хөөрэжэ суглаанда хабаадалсагшадые угаа ехээр һонирхуулба. Мүн өөрынгөө дайшалхы ябуулганууд тухай хөөрэбэ. Тус суглаан дээрэ һунгагшадай үмэнэһөө 4 хүн үгэ хэлэжэ, округойнгоо бүхы һунгагшадые Илья Васильевичын түлөө голосуудаа үгэхые уряалхадань, тэндэ хабаадалсагшад энэ дурадхалнуудые үнэн зүрхэнһөө һайшааһан байгаа.

Тэрэ үдэртөө Илья Васильевич хадаа Түнхэнэй дунда һунгуулиин һургагшад ба һурагшадтай уулзажа, тэдэнэртэ героическа Улаан Армиин дайшалхы ябуулганууд тухай тодо һонироор хөөрэжэ үгэбэ.

500 гаран хүнэй хабаадалгатайгаар болоһон Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой эрэгтэй эмэгтэй члэнүүдэй суглаан болобо. Тэндэ баатар Балдыновай ерэхэдэ колхознигууд айхабтар ехэ хүхюун баяртайгаар угтаһан байха юм.

Колхозой МТФ-е даагша, суута малшан нүхэр Цыденов гэгшэ бүхы колхознигуудайнгаа үмэнэ генерал Балдыновта мүнгэн хутага бэлэг болгожо барихадань, бүхы колхознигууд угаа ехээр баярлажа, алдарта хүбүүнээ амаршалба.

Тэрэшэлэн Түнхэнэй МТС-эй коллективэй 530 хүнэй хабаадалгатай суглаан дээрэ, мүн ВКП(б)-гэй ЦК-гэй нэрэмжэтэ хүдөө-ажалай артелиин, Аршаанай коллективэй, «Улаан Шанай» колхозой, «Улаан Шулуута» колхозой хамтын суглаанууд дээрэ, тэндэхи хэдэн зуун-мянган һунгагшадтай генерал Балдынов уулзажа, үндэр дээдэ этигэл найдабари үгэһэнэйнь түлөө халуунаар амаршалха зуураа, тэдэнэртэ халуун баясхалан хүргэбэ.

Мүнөө аймагай колхозуудаар угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажалай шэнэ габьянуудые гаргажа, һунгуулиин үдэрые угтаха зорилготойгоор социалистическэ мүрысөөн үргэдэнхэй.

Эндэхи һунгагшад нэгэн хүн шэнгеэр өөһэдынгөө голосые коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй кандидат алдарта генерал арадай герой Балдыновта үгэхэ гэһэн нэгэн хүсэлэнтэй.

РСФСР-һээ НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТА ХЭХЭ ДАЛЬНЕВОСТОЧНО ОКРУГ

Адмирал Юмашевай этигэмжэтэ нюурнуудтай уулзалган болобо

СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ һунгуулиин 11—12-дохи участогуудай һунгагшад СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат болгожо дэбжүүлэгдэһэн адмирал Юмашевай этигэмжэтэ нюурнуудтай уулзалдаба. Суглаанда 400 гаран һунгагшад хабаадаа. Эндэ лейтенант Смирнов үгэ хэлэһэн байна. һунгагшадай үмэнэһөө нүхэд Тронов, Ляпинов ба Дужин гэгшэд үгэ хэлэбэд.

Улаанъ хүүгэдэй театрын ба хүгжэмтэ-театральна училищын һурагшанарай хабаадалгатайгаар концерт харуулагдаа.

* * *

Январиин 22-то Улан-Удэ станциин хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Советэй депутадай кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн адмирал Юмашевай этигэмжэтэ нюурнууд боложо ерэһэн хүнүүдтэй уулзабад. һунгагшадта этигэмжэтэ нюурнууд нүхэр Юмашевай болбосорон хүгжөөһэн зам тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэд.

һунгагшад нүхэд Парусенко, Петренков, Телешов гэгшэд үгэ хэлэжэ, нүхэр Юмашевай кандидатурын түлөө һунгагшадые бүгэдөөрөө голосуудаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэхыень уряалбад.

Эдэ этигэмжэтэ нюурнуудтай уулзалганай үдэрэй хүндэлэлдэ станциин хүдэлмэришэд стахановска вахтада жагсажа, бага бэшэ амжалтануудые туйлабад. Поезднуудые ябуулха даалгабаряа хаһа болзор соонь дүүргээд, энэ станци хүрэжэ ерэһэн составые хабсаргаха 11 часай графигые 7 час соо дүүргэжэ станцидаа нэгэшье составые удаадхангүй гаргаһан байна.

Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулха хэрэгтэ нүхэр Евсюковой бригадын хүдэлмэришэд нүхэд Качин, Хомяков, Машин, Гагин ба бусад илгарһан байна. Тэрэшэлэн хоёрдохи бригадынхид (бригадирынь нүхэр Можелов) нүхэд Шахматов, Медведьев, Петрун ба бусад эрхимээр хүдэлмэрилбэд.

В. И. Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 22 жэл болоһоной ойдо зорюулагдаһан шанала-дурасхалай заседани

Январиин 21-дэ Кремлевскэ ордоной Ехэ зал соо ВКП(б)-гэй ЦК, ВКП(б)-гэй МК ба МГК, ССР Союзай Верховно Советэй ба РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумуудай, ажалшадай депутадуудай Московско областной ба городской Советүүдэй, ВЛКСМ-эй ЦК-тэй, ВЛКСМ-эй МК ба МГК-тэй ВЦСПС-эй Президиумэй, партийна, олониитын организацинуудай, Улаан Армиин түлөөлэгшэдтэй хамтаржа, Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 22 жэл болоһоной ойдо зорюулагдаһан шанала-дурасхалай заседани болобо.

Советскэ арад болбол большевистскэ парти ба советскэ гениальна зохёон байгуулагша ба ударидагша, мүнөө үеын буржуазна общество социалистическэ общество болгон шэнэдхэн байгуулха тухай научна теоридо һуури табигша Агуухэ Ленинэй дурасхалые арюунаар тэмдэглэнэ.

Бүхы эдэ жэлнүүдтэ Ленинэй туг доро, Сталинай ударидалгаар, Ленинскэ замаар найдамтай ябаһан манай героическа арадай хүбүүд—Московско фабрикануудай ба заводуудай түлөөлэгшэд, эрдэмтэд, инженернүүд, искусствын албан-ябуулагшад, Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд жэлһээ жэл бүри ерэдэгтэл аляар, мүнөөдэр Ленинэй дурасхалые тэмдэглэхэ гэжэ сугларба.

...Зал соо агшан зуура шэмээ анираагүй болоно. Бүгэдөөрэн Президиум тээшэ харана. Президиумдэ нүхэр Сталин, нүхэд Молотов, Калинин, Берия, Маленков, Микоян, Каганович, Жданов, Шверник, Вознесенский гэгшэд гаража ерэнэ. Суглараашад болбол, Ленинэй хэрэгые гениальнаар үргэлжэлүүлэгшэ түрэл Сталинаа ба тэрээнэй үнэн соратнигуудые үнэн зүрхэнһөө нэгэн доро амаршална.

6 час 30 минута. Заседаниин түрүүлэгшэ Михаил Иванович Калинин шанала-дурасхалай заседаниие нээһэндэ соносхоно. М. И. Калинин болбол Владимир Ильич Ленинэй дурасхалые бодожо хүндэлхые дурадхана. Бүгэдөөрэн бодожо дуугүй зогсонод. Нүхэр Г. Ф. Александровто элидхэлэй үгэ үгтэнэ.

Нүхэр Александров өөрынгөө элидхэл дүүргэжэ, Ленин ба Сталинаар байгуулагдаһан агуухэ Ороной хүндэлэлдэ ба Советскэ засагай хүндэлэлдэ юрөөл табина. Хабаадалсагшад бултадаа бодожо, большевистскэ партиин хүндэлэлдэ, Ленинизмын хүндэлэлдэ, Ленинэй хэрэг ба һургаалые агуухэ үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ нэрьемэ оваци хэнэ.

Эсэстэнь, шанала-дурасхалай заседанида хабаадагшад партийна гимн «Интернационал» дуулаба. (ТАСС).

Яруунада радиостанци табигдаба

Яруунын аймагай 440-дэхи һунгуулиин Окружной комиссии (түрүүлэгшэнь нүхэр Мужанов) һунгуулиин участогуудые хүтэлбэрилхын ба холбоое һайжаруулхын түлөө тусгаар радиостанци табиба. Энэ станци үдэр бүхэндэ час хахад хүдэлмэрилхэ юм. ВЛКСМ-эй Яруунын айком түрүү хэлхеэ-холбоошод болохо нүхэд Мария Молоковае ба Леонид Виноградовые тус станцида хүдэлмэрилхөөр үгэбэ.

Модо отологшод мүрысэнэ

Сэлэнгын леспромхозой дэргэдэ хүдэлмэрилжэ байһан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой модо отологшодой бригада Бубеевэй хүтэлбэри доро эрхимээр хүдэлмэрилжэ байна.

Энэ бригадын коллектив СССР-эй Верховно Советэй һунгалтада дашарамдуулан социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, январиин 20-до модо бэлэдхэхэ сезонойнгоо даалгабари хүсэд дүүргэхөөр уялгануудые абаба.

* * *

Кяхтын аймагай мал алалгын пункт үнгэрэгшэ жэлэйнгээ даалгабари амжалтатайгаар дүүргээд, 1946 оной түрүүшын үдэрһөө эхилэн бүри һайнаар хүдэлмэрилжэ байнад.

Түрүү стахановецууд нүхэд Кузнецов, Медведьев, Коротков гэгшэд үдэр бүхэндэ 130 процентһээ доошо бэшээр даалгабаряа дүүргэнэд. Тэрэшэлэн нүхэд Яковлев, Чернояров Перовалов гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилнэд.

ТҮСЭБӨӨ 756 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭЭ

Баунтын аймагай «Заготживсырьегой» конторо (директорынь нүхэр Быстров) 1945 оной дүрбэдэхи кварталай ан гүрөөһэнэй арһа тушаалгын түсэбые 200 процент дүүргэһэн байна.

Тэрэшэлэн тэмэ ба жэжэ малай арһа тушаалгые 756 процент ба ноохо тушаалгые 266 процент дүүргэбэ.

И. В. Сталин г-н Гарримантай уулзаба

Январиин 23-да СССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. Сталин Америкын Холбоото Штадуудай Элшэн сайд г-н В. А. Гарримантай уулзаба.

Уулзалга болоходо СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов байлсаба.

А. Я. Вышинский Англида ерэбэ

ЛОНДОН, январиин 22. (ТАСС). Мүнөөдэр СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинский Англида ерэбэ.

Нүхэр А. Я. Вышинский Бевинтэй уулзаба

ЛОНДОН, январиин 23. (ТАСС). Январиин 23-ай үглөөнэй 10 час 15 минутада нүхэр А. Я. Вышинский англиийска гадаада хэрэгүүдэй министр Бевинтэй уулзаба.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын Арадай Комиссараар нүхэр П. А. Юдиниие томилхо тухай

Хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын Арадай Комиссараар нүхэр Юдин Павел Александровичые томилхо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1946 оной январиин 19.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

СССР-эй зүүн районуудай шулуун нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссараар нүхэр В. В. Вахрушевые томилхо тухай

СССР-эй зүүн районуудай шулуун нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссараар нүхэр Вахрушев Василий Васильевичые томилхо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1946 оной январиин 19.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Кабанскын аймагай Большая мүрэн дээгүүр хүүргэ барилгын хүдэлмэрилэгшэдые Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Ажалай габьяа харуулһанай түлөө, Кабанскын аймагай Большая мүрэн дээгүүр арадай-ажахын шухала удхашанартай хүүргэ барилгые болзорһоо урид дүүргэһэнэй түлөө БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха гэбэл:

1. **Ерихов** Дмитрий Васильевичые—ефрейтор, 41-дэхи һэргээн бодхоолгын түмэрзамай батальоной техническэ ротын мастерскойнуудай түмэршэ дархан;
2. **Зайцев** Василий Арсентьевичые—сержант, 41-дэхи һэргээн бодхоолгын түмэрзамай батальоной хүүргын отделениин командир.
3. **Заранкин** Григорий Давыдовичые—майор, 41-дэхи һэргээн бодхоолгын түмэрзамай батальоной штабай начальник.
4. **Лиханов** Николай Абрамовичые—Кабанскын аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг харгын бригадын бригадир.
5. **Новодержкин** Валентин Леонтьевичые—инженер-капитан, 41-дэхи һэргээн бодхоолгын түмэрзамай батальоной техническэ таһагай ахалагша инженер.
6. **Стрункевич** Адам Станиславовичые—подполковник, 41-дэхи һэргээн бодхоолгын түмэрзамай батальоной командир.
7. **Удальцев** Федор Федоровичые—инженер-капитан, 21-дэхи һэргээн бодхоолгын түмэрзамай батальоной замай ротын командир.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Советүүдэй Байшан.
1946 оной январиин 23.

Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат, манай Эхэ ороной эрхим патриот

Иван Никифорович КОЧУРОВОЙ

түлөө өөhэдынгөө голосуудые бултааран, нэгэн хүн шэнгеэр, үгэе!

ИВАН НИКИФОРОВИЧЫН ТҮЛӨӨ ГОЛОСОО БАЯРТАЙГААР ҮГЭХЭБ

Бидэ депогой хүдэлмэришэд Национальностьнуудай Соведтэ hунгалта хэхэ Улан-Удын № 436 hунгуулиин округто Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо депогой алдарта машинист Иван Никифорович Кочуровые дэбжүүлэ бии.

Манай бүхы коллектив өөрынгөө кандидадаар омгорхожо байна. Залуу кадрнуудые хүмүүжүүлэгшэ, эрхим хүдэлмэришэн ба тон hайн нүхэр болохо Иван Никифоровичые хүндэтэйгөөр хандахагүй хүн манай депо соо байхагүй.

1944—45 онуудта минии паровоз бүхы юумын талаар орон дотороо нэгэдэхи hуури эзэлжэ, би правительствын зүгhөө дээдэ хайра-Ленинэй орденоор шагнагдаhан байгааб. Мүнөөшье минии паровоз пассажирскэ паровозуудай дунда депо соогоо түрүү hуури эзэлжэ ябана. Энэ бүхы амжалтануудни нүхэр Кочуровой hурагша байhанайм ашэ болоно.

1932-33 онуудта Иван Никифоровичтэй хамта тэрэнэй туhалагшаар хүдэлжэ нэгээб. Тэндэhээ сэхэ курсада ошожо, 1934 онhоо товарна паровозой машинистаар, мүнөө пассажирскэ паровозой машинистаар хүдэлмэрилжэ байнаб. Нүхэр Кочуровhоо ехэхэн юумэдэ hураа. Өөрынгөө хүдэлмэридэ тэрэнэй методые хэрэглэдэг би. Тэрэнэй зорилгодоо хүрэхын түлөө хатуу зоригтойгоор оролдог, өөрынгөө бригадада өндэгой эрилтэ хэдэг, эсэшэ сусашагүй хүдэлмэрилдэг, нүхэдөө анхаралтайгаар хандадаг ябадалые хэрэглэлгэ минии шухала хэрэг болоhон байна.

Заhабарилгын ехэнхи хубииь бидэ өөhэдынгөө паровозой бригадын хүсөөр хэжэ ба зарим детальнуудыень нүхэр Кочуровой нарин хиналта доро заhабарилгын слесарьнууд бэлэдхэhэн байгаа. Заhабарилгаа болзор соонь дүүргээд, поездуудые ябуулдаг болоходоо графигаа хододоо дүүргэдэг болоожо, депо соогоо түрүү hууринуудай нэгые эзэлдэг болоо hэмди. Тиихэ зуураа бидэнэр түлишэеэ арбилдаг ба паровоз угаалган болзор хороодог болоhон байгаабди.

Бүхы ажабайдалай ба ажал-ябуулгынь зам хадаа партиинабэшэ большевик нүхэр Кочуровой өөрынгөө hунгагшадай найдабарииe эрхимээр дүүргэжэ шадаха байhаниие бүри батадхана.

Би машинист Иван Никифорович Кочуровой түлөө өөрынгөө голос баяртайгаар үгэхэб, тэрэнэй түлөө голосовалхые Национальностьнуудай Соведтэ hунгалта хэхэ Улан-Удын худөөгэй hунгуулиин округой бүхы hунгагшадые уряалнаб.

Н. П. СОСЕДЕНКО—Улан-Удын депогой машинист.

Өөрынгөө кандидадаар омгорхонобди

Деподо найман жэл шахуу хамта хүдэлмэрилhэн дээрэhээ Иван Никифорович Кочуровые би hайн мэдэхэб. Нүхэр Кочуровой онсо илгаань юуб гэхэдэ: тэрэнэй өөрынгөө ба хамта хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө урда табидаг айхабтар үндэр эрилтэнь болоно. Хэхэ, дүүргэхэ гэжэ эхилээ hаа, тэрэнээ дүүргэнгүй болидоггүй hайн шанар энэ нүхэртэ бии.

Орон соо суурхаhан алдарта машинист Папвинай эрхим хэрэгые бэелүүлэн дагаhан тон түрүүшын хүн нүхэр И. Н. Кочуров байна. Тэрэ хадаа хэдыхэн hара соо уялгануудаа дүүргээд болишоhон бэшэ, харин бүхэли 8 жэл соо эрхим түрүү hуури эзэлжэ ябана. Өөрынгөө хүсөөр паровоз заhабарилха гээшэ хэды шэнээн хүшэр хүндэ байhые хүдэлмэрилжэ үзэhэн хүн ойлгохо байха.

Партиинабэшэ большевик нүхэр Кочуровой жолоододог паровозой коллектив алибүхы hайн үүсхэлнүүдтэ хододоо түрүү ябадаг. Лунинай дүй дүршэлөөр хүдэлмэрилхэ, паровозой кооперированиие гуримай заhабари, алдарта машинист Коробковой дүй дүршэлөөр хүдэлмэрилхэ гэхэ мэтын үүсхэлнүүдые Улан-Удэдэ эгээн түрүүн нүхэр Кочуров ба тэрэнэй бригадын коллектив хэлэн абаhан байха юм.

Анха угай түмэр замша нүхэр Кочуровые паровозниигууд, замда ябагшад, харгы харагшад—бултадаа, тэдэнэй гэр бүлэ ехэ багагүй танидаг ба хүндэлдэг юм. Иимэhээ бидэнэр бултадаа омгорхон баясажа, энэ нүхэрэй түлөө голосуудаа нэгэн hаналаар үгэхэбди.

Я. А. ПАРШИН—Улан-Удын депогой парторганизациин секретарь.

Улан-Удын худөөгэй hунгуулиин округой hунгагшад! Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат, манай арадай эрхим хүбүүн, алдарта машинист И. Н. Кочуровой түлөө бултааран, нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэгты!

ПАРТИЙНАБЭШЭ БОЛЬШЕВИК

Бүхы Советскэ арад зоной СССР-эй Верховно Со... депутадуудые hунгаха үдэр ойртобо.

Энэ үдэртэ Советскэ гражданинууд болбол манай ехэ Эхэ ороной партиина ба партиинабэшэ эрхим хүбүү... басагадай түлөө голосуудаа үгэхэнь. Энээгээрээ ... өөhэдынгөө нэгэн hанал сэдьхэлтэй байhан ба агу... Советскэ байгуулалтын hүр жабхаланта хүсые бүхэ д... үшөө дахин харуулха байна.

Улан-Удын станциин депогой бүхы хүдэлмэришэд ба би хадаа эрхим машинист Иван Никифорович Кочуровые ...ховно Соведэй депутадай кандидадта дэбжүүлэгдэhэниие дохэ ... хизааргүй ехээр баясаhан байгаабди.

Иван Никифорович Кочуровые би үнинэй ... дэхэб. Үшөө арбан жэлэй саада тээ тэрэниие эрхим ма...нист гэжэ хэлсэдэг байгаа.

1936 оной апрель hарада № 205—90 паровоздо би ...дэлмэрилхээ орожо, нүхэр Кочуровтой хамта хүдэлмэри... би үнгэрhэн арбан жэлэй турша соо бидэ тэрээнтэй тон ...луун ариг аатайгаар хүдэлмэрилhэн байгаабди. Мүнөө дүй дүршэлтэй ба квалифицированна машинист болоод хадаа, эгээ түрүүн Иван Никифорович Кочуровой урда ...хэ уялгатайб.

Иван Никифорович Кочуров болбол ходоодоо ура... дэбжэн ургадаг, эрдэм мэргэжэлээ бүри дээшэлүүлдэг, ... бүри ямар нэгэн шэнэ үүсхэлнүүдые гаргадаг—хэзээдэ... hуури дээрээ зогсоод байжа шадахагүй, шэн зоригто... хүдэлмэрилдэг хүнүүдэй тоодо ороно.

Иван Никифорович өөрынгөө хүдэлмэриие үлэ hэ... тэ системэтэйгээр hайжаруулдаг байhаниинь эли тодоор ...рагдадаг байна. Иван Никифоровичын hүниин сагта дүүр... тажа байжа, специальна литературануудые шудалдаг б... Машинаа эрхимээр шудалхые хүсэжэ, депо соо ерээд ... хэрэгүүдые б дотооронь мэдэхые оролдодог байгаа. Ха... салгаhаашье айнгүй, ажаүйлэдбэриин хохидол боложо б... байhанhаашье айнгүй, техническэ талаар шэнэ зүйлн... зоригтойгоор дэлгэрүүлдэг байгаа.

Иван Никифорович болбол поездуудые ехэ түрг... ябуулжа, тогтоогдоhон техническэ нормонуудые үлүүлэн ... гэдэг hэн.

Иван Никифоровичын эсэшэ сусашагүйгөөр, больше... скэ зоригтойгоор хүдэлмэрилдэг, өөрынгөө хэрэгтэ хи... дуратай ба өөрынгөө туhалагшадта тон ехэ эрилтэ хэдэг ... дал хадаа тэрэнэй бусадhаа илгарха хэбэр шарай болоно.

Манай ороной лунинска хүдэлөөнэй дэлгэрхэдэ, вна... хамшагта эхилэлгые дэмжэхэ тухай Иван Никифорович ... түрүүн дурадхал оруулhан байгаа. Тиихэдэ бидэнэр ... жэлэй турша соо капитальна заhабари хэнгүйгөөр па... 300 миллион километр гүйлтэхэ уялга абаhан байгаа...

Манай бригаданууд өөрынгөө уялгануудые дүүр... шадаа. Паровознай капитальна заhабаригүйгөөр нэгэ м... 76 мянган километр ябаhан байна.

Иван Никифоровичын шэн зоригто хүдэлмэри ту... дэн арбаад жэшээнүүдые харуулжа болохо байгаа. ... эхилээд байха үедэ саг сусын гэнэ боложо, хүлөө бул... хахад hара эмнэлгын газарта байхадамни нүхэр Кочуро... саараа хоёр бригада даажа ябаhан юм.

Нүхэр Иван Никифорович болбол нилээд олон ...дые паровоз жолоодохо ябадалда hургаhан байха юм. ... Кочуров нүхэдөөрөө хамта ябажа, өөрынгөө туйлаhан а...тануудые ба дүршэл шадабарияа тэдэнhээ нюудаггүй ... Нүхэр Кочуров өөрөө hурахаhаа гадна, нүхэдөө эрдэм ...ха ябадалда татадаг байгаа. Жэшээлхэдэ, тэрэнэй бриг... членүүд байhан кочегар Андрей Дворников, Федор Д...ский гэгшэд тэрэнэй хүтэлбэреэр ябажа, мүнөө эрхим дүршэлтэй машинистнууд болоо. Нэгэдэхи классай ... машинист Соседенко гэгшэ Иван Никифоровичhээ мүн ...лээдгүй hураhан байна.

Уг дамжаhан түмэр замша нүхэр Кочуров бол... зоной үндэр дээдэ найдабариие хүндэтэйгөөр дүүргэжэ ...ха ба Верховно Соведэй депутадай эрхим кандидат бол... даха гэжэ би найданаб.

Нүхэр Кочуровой баллотировалагдаhан Улан-Удын ...дөөгэй hунгуулиин округой бүхы hунгагшадта февралиин ... банай үдэр бүгэдэдөө нэгэ хүн шэнги hунгуулиин ...гуудта ерэжэ, партиинабэшэ большевик Иван Никифор... Кочуровой түлөө голосуудаа үгэхые уряалнаб.

М. ГУБИН, Улан-Удын депогой машин...

Машинист Иван Кочуров

Энэ үдэр айлшад бултадаа гэзгэжэ сугларба. Хүн болгон Иван Никифоровичые бултанhаа түрүүн угтаха хүсэлэнтэй байгаа. Поезд хадаа графигай ёhоор 11 час 20 минутада ерэхэ ёhотой байгаа, тиин машинист Иван Кочуров 52 минута урид ерэбэ.

Бүхы айлшад энээниие угтахаа гээгдэбэшье, пассажирнууд хадаа тэрээндэ хэмжээгүй баясхалантай байгаа. Тэдэнэр хадаа тэрэ нүхэрэй гарыень барижа амаршалхые хүсэнэд. Машинист болгон илгэжэ поездуудые ябуулдаг hаа хэды шэнээн ехэ саг арбилха байнаб. Саг хадаа түмэр харгы дээрэ аймшагтай ехэ үнэтэй, сэнтэй юумэ гээшэ. Иван Кочуров хадаа бүхы наhан соогоо ходоодоо ургашаа, ходоодоо түргэн зорижо ябадаг. Тэрэ хадаа эрхим хүн, Сталинска үеын үнэн сэхэ хүн болохо гэжэ ходэдөө оролдодог байна.

Тэрэниие угтахаяа суглараhан айлшад хадаа hунгагшадай эльгээhэн түлөөлэгшэд байгаа. Тэдэнэй дунда эгээн түрүүн ерэhэн почтальон байна. Тэрэнэй сүүмхэнь телеграмма ба бэшэгүүдээр дүүрэн, машинистын почто баян даа.

Байкало-Селенгинскэ пароходствын хүдэлмэришэд тэрэниие Улан-Удын худөөгэй 436-дахи hунгуулиин округто баллотироваламдаха зүбшөөрэлөө үгыт тэжэ гүйна. «Улаан Оронго» ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд хүршэнэр юм. Түрүүшынхинь—буряадуудай, хоёрдохинь—оросуудай колхоз, гэбэшье хоюулаан нэ... ...—алдарта машинист Иван Кочуровые Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлнэ. Энээн тухай ябган сэрэгэй училищиhаашье бэшэнэ. Бэшэг ба телеграмманууд үдэр hүниигүй ерэнэд. Үргэлжэ ерэдэг почтальон саhагай газарта харгы гартар ябана. Энэ харгыгаар hунгагшадhаа халуун зүрхэнhөө бэшэhэн бэшэгүүд Баргузинска үйлсэдэ ажаhуудаг машинистын гартэ ерэнэ. Зарим hунгагшад өөhэдөө кандидадта ерэнэд. Тэдэнэй дунда хүдэлмэришэд, сэрэгэй албахаагшад, интеллигентнүүдэй түлөөлэгшэд болон колхозникуд бии.

Иван Никифорович болбол ораторшье бэшэ hаа, арад зонтойгоо үнэн зүрхэнhөө хөөрэлдэхэ ехэ дуратай хүн гэжэ hунгагшад ойлгодог.

Тиимэhээ hунгагшад өөрынгөө кандидадтай үнэн зүрхэнhөө хөөрэлдэхөө, тэрээнтэй зол жаргалаа хубаахаяа ерэнэд. Тэдэнэр болбол манай Конституциие, дэлхэй дээрэ эгээн демократическа Конституциие зохёоhон, жиирын простой зонуудые, тэдэнэрэй ажал хүдэлмэриие хүндэлдэг ба сэгнэдэг, манай агууехэ вождь нүхэр Сталин тухай хөөрэлдэхөө ерэнэд.

Бүхы наhан соогоо түмэр зам дээрэ хүдэлмэрилжэ, зол жаргал үзөөгүй Никифор Кочуров хадаа түрэhэн хүбүүмнии зрад зондоо, Эсэгэ орондоо ажал хүдэлмэри хэжэ, мүнөө үедэ иимэ ехэ алдар солотой, совет ороной суута машинистнуудай нэгэниинь болоод, гүрэнэй засагай Верховно органой депутадта кандидат болохо гэжэ хаанаhаа hанаха байгааб.

Хаанта хархис сагай үедэ ямар хүн ажал хүдэлмэри хэжэ алдар соло олодог hэм. Энээнhээ байтагай, үдэр hүниигүй хүдэлмэрилөөшье hаа, хүбүүн, бүлөө хүсэд тэжээхэнь бэрхэ байгаа.

Тиимэ сагта Иван Никифорович Кочуров түрөө hэн. Үшөө бага наhатайдаа Иван Никифорович хоолойгоо тэжээхын түлөө баян наймаашанда хүлhөөр хүдэлмэрилдэг болоо hэн. Тиигэбэшье дорюун шударгуу Ваня хүбүүн эрдэм номдо hураха дуратай байгаа, илангаяа утаа манагаргаад, дуугай байhан дайдые доhолтор хашхараад ерэдэг поездуудые харахадаа—тэрэ хүбүүнэй зосоонь хүдэлжэ, энэ хүсэтэй машиные жолоодоод ябадагhайб гэhэн бодол hанаандань ородог hэн.

Тиин тэрэ сагай хэдышье хүшэр хүндэ байhандань торон тогтонгүйгөөр, өөрынгөө хүсэл зоригые бэелүүлхын түлөө Иван Никифорович ремесленнэ hургуулида орожо, тэрэнээ амжалтатай hайнаар дүүргэhэн байна. Тэрээнhээ хойшо Иван Никифорович хуби заяагаа түмэр замай транспорттай холбоhон юм.

Анха түрүүн харгы заhабарилгын хүдэлмэришэн болоод байхадаа юумэ болгондо ехэ анхаралтайгаар хандажа, бултыень ойлгохо гэжэ оролдодог hэн.

Тиихэ үедэ Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революци боложо, хүдэлмэришэн, таряашан засаг түрэеэ өөрынгөө ... абаад, оронойнгоо эзэн болоhон байна.

Тэрэ сагта эдир залуу байбашье, ажал хүдэлмэри дээрэ ябажа, хүдэлмэришэдтэй, тэдэнэй ажаhуудалтай танил байhан дээрэhээ, өөрынгөөшье ажабайдалhаа Иван Никифорович энэ болоhон революциин ажалшадта ямар ехэ эрхэ сүлөө үгэхэ байhаниие hайн ойлгодог байгаа.

Тиимэhээ залуу советскэ республикаяа, хүдэлмэришэн таряашанайнгаа засагые харин муухай интервентнүүдhээ ба сагаангвардейнүүдhээ хамгаалхаа партизанска отрядта, удаань Улаан Армиин зэргэдэ ороод дайлалсаhан юм.

Манай ороной арад зон Волочаевска байлдаанай үдэрнүүдые хэзээшье мартахагүй. Тэрэ хүйтэн шэрүүн үбэл советскэ Дурна зүгые шунахай хомхой японтонhоо сүлөөлэгшэдэй түрүү зэргэдэ Иван Никифорович ябалсаба.

Тиигэжэ залуу советскэ республикаяа хамгаалалсаад, гражданска дайнай дүүрэхэдэ Иван Никифорович Улан-Удэ городто бусажа ерээд, мастерскойе даагшаар ороhон байгаа. Иван Никифоровичын hаналда машинист болохо зорилго ходоодоо hанагдажа байдаг hэн.

1925 ондо Улан-Удын паровозно деподо эсэгэдээ ошожо, тэндэ машинист болоhон юм.

Нүхэр Кочуров 1925 онhоо хойшо таhалгарлагүйгөөр машинистаар хүдэлмэрилнэ. Бага наhанhаа хойшо hанажа ябаhан бодолойнгоо хүсэхэдэнь, Иван Никифорович эршэмтэй шударгуугаар хүдэлмэрилнэ. Хүсэтэй ехэ машинадаа инаг дуратайгаар хандажа, хоёр хара нюдэндөө адли паровозоо харана.

Шаламар, зоригтой нүхэр Кочуров Зүүн-Сибириин түмэр харгы дээрэ дүршэлтэ машинистнуудай нэгэниинь боложо, тэрээндэ «нэгэдэхи классай машинист» гэhэн нэрэзэргэ олгогдоhон байна.

Нүхэр Кочуров болбол манай ороной алдарта машинист Лунинай дүй дүршэлые депо соогоо анха түрүүн ехэ эдиб-хитэйгээр хэрэглэhэн ба бэшэ машинистнуудаа Лунинай дүршэлөөр хүдэлмэрилхые уряhан юм. Тиимэ дээрэhээ нүхэр Кочуров болбол манай энэ энэ хүдэлөөнэй эхи табигша гэжэ тоологдохо эрхэтэй байна.

Иван Никифорович хадаа 205—90 номерой паровозые 8 жэл соо hэлгэнгүй жолоодожо, паровозоо hайнаар хаража, капитальна заhабари хэнгүйгөөр 1 миллион 120 мянган километр гүйлгэжэ, Советскэ Союзай эрхим машинистнуудай амжалтануудhаа үлүү ехэ амжалта туйлаhан байна. Тэрээнhээ гадна нүхэр Кочуров локомотивтоо анхаралтай ханамжатайгаар хандажа, хахад миллион шахуу түхэриг мүнгэн ба мянгаhаа үлүү тонно шулуун нүүрhэ арбилба.

Нүхэр Кочуров өөрынгөө эрдэм ба тон баян дүршэл шадабарияа залуушуулда дуратайгаар дамжуулан үгэдэг юм. Иван Никифоровичын hургажа таргаhан хэдэн олон машинистнууд хаа-хаанагүй бии.

Улан-Удын депогой дүршэлтэ машинистнууд—Ленинэй ордентэ машинист Соседенко, Дворников, Дьячковский, Смирнов ба бусад нүхэр Кочуровые өөрынгөө hургагша гэжэ тоолодог. Бишыхан хүбүүн Николай Соседенко Кочуровто ерэжэ, кочегараар ороhон байгаа. Иван Никифорович тэрээниие паровоздо захаhаан эхилжэ hургаhан, локомотивай, котёлой юунhээ байhаниие заажа үгэдэг, лунинска дүршэлөөр машинадаа хандахые ойлгуулдаг байгаа.

Мүнөө нүхэр Соседенко дүршэлтэ hайн машинист болоо. 1944—45 онуудта тэрэнэй паровоз бүхы гол юумээрээ орон дотороо нэгэдэхи hуури эзэлжэ байhан юм.

Нүхэр Кочуров Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ, сэрэгүүд ба дайнай ашаануудтай транспортнуудые саг болзортонь аваригүйгөөр шэрэдэг байгаа. Иимэ ажалайнгаа түлөө нүхэр Кочуров «Эрхим паровозник» гэжэ значогоор шагнагдаhан байна.

Кочуровто тусгаар нюуса юумэ гэжэ үгы. Тэрэ хадаа түлишэ арбилдаг ба бултанhаа түргэн хурдаар паровозоо ябуулдаг. Иван Никифорович пар гамнадагшье hаа, машинаhаа үгтэхэ юумые бултыень абадаг

1-дэхи классай машинист Кочуро... hунгагшад миил дэбжүүлэй бэшэ, И... Никифорович хадаа өөрынгөө ... гайхамшагта мастер гэжэ хүн бол... мэдээтэй.

Иван Никифорович болбол ... машинист бэшэ, тэрэ хадаа слесарь... рэй дээдэ шатые шудалhан, 8-дахи ...рядай слесарь. Нүхэр Кочуров өөр... мэргэжэлээр ямаршье кровельщи... тахагүй, энээнhээ доро бэшээр то... станогтошье хүдэлмэрилжэ шадаха... тэнь ороод хэрабал комот, ведроhоо ...лээд бултыень машинист өөрөө ... байха юм. Иван Никифорович өбдөл... боложо шадаха.

Манай ургэн ехэ орондо түрүү ... тэй хүнүүд тоологдошогүй олон. Та... хүн болгонь Эхэ оронойнгоо ху... хэрэгтэ өөрынгөө хүсэ шадал, ... шалабаряа үгэhэн байха юм. Парти... ветскэ правительство, манай ар... вождь нүхэр Сталин хүн болгоной ... габьяае хэдыдэшье мартадаггүй. ... Эхэ орон, манай арад, хэдэн жэл... ша соо Эсэгэ ороноо сэсэглэн ... түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэл... жэ, хэдэн олон машинистнуудые ... хүмүүжүүлэн гаргаhан Иван Ни... вич Кочуровые мартаагүй.

Арад хадаа хэдэн олон түрүү... дундаhаа Иван Никифоровичые ... абажа, СССР-эй Верховно органой ... тадта кандидат болгон дэбжүүлэ...

Партиинабэшэ большевик, ма... ороной үнэн сэхэ патриот, Иван ... форович Кочуров болбол СССР-эй ... но Соведэй депутадта эрхим ... мүн. Нүхэр Кочуров болбол арад ... найдабариие харюулжа шадаха.

Тиимэ хадань манай эрхим ... Иван Никифорович Кочуровой ... СССР-эй Верховно Соведэй hу... үдэртэ голосуудаа үгэе!

Г. САНЖ...

Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат, манай Эхэ ороной эрхим патриот

Анатолий Михайлович ДУДИНАЙ

түлөө өөһэдынгөө голосуудые бултааран, нэгэн хүн шэнгеэр, үгэе!

МАНАЙ КАНДИДАТ

...вно Соведэй депутадта дэбжүү-... манай кандидат Анатолий Ми-...ич Дудинидe, манай жаргалтай үе ...үүгэдэй элүүрые сахиха тон ... хэрэгтэ бүхы хүсөө ба бүхы ...оролдожо үгэдэг, эсэшэ сусашa-...рдашa гэжэ бидэ медицинскэ хү-...ншэд һайн мэдэдэг байнабди.

...олий Михайлович Дудин болбол ... ажал-ябуулга хэжэ эхилһэнһээ ... манай Бурят-Монгол республикада ...ихэ, тэрээнэйнгээ ехэнхи ху-... бишниханууд пациентнүүдэй ... сахиха ябадалда зорюулһан...

...олий Михайлович Дудин хадаа ... квалификацитай хүүгэдэй ... тэрэнэй элүүрые сахилгые эм-...ин. Гэбэл, хэдэн үлаап саг соо ... больницын хүүгэдэй таһагые ... хүдэлмэрилөө һэн.

... Дудин болбол Эхэ ороноо хам-... агуухэ дайнай хүшэр хүнлэ ... хүүгэдэй больницые эмхидхэ-...һан байна.

...олий Михайлович ба тэрэнэй эм-... больница саг үргэлжэ тон ...аппаратайгаар ба инагаар хан-...өөдынгөө пациентнүүдые эдэгэдэг ...

... олон зуун эжы абанар Анато-...хайловичые ехээр хүндэлдэг ба ...хүүгэдыень абарһанай түлөө ха-...исалан хүргэдэг байха юм.

...үрэн хадаа хүүгэдэй элүүрые ...хүндэтэй хэрэгтэ эрхим дээдэ ...ш халуунаар табидаг байна гээ-... хэрэгтэ манай кандидат Анато-...айлович Дудин хадаа шэн зориг-... һүни үдэр плгаагүй, эсэшэ ...гүй хүдэлмэридэг байха юм.

...ай эрхим хүбүүн, партийнэбэ-...шевик Анатолий Михайлович Ду-... бидэ олон һунгагшадай найда-...барине хүндэтэйгөөр дүүргэжэ ...хамжагүй.

...олий Михайлович Дудинай түлөө ...нгөө голос баяртайгаар үгэхэ бай-...

... БМАССР-һээ Национальностьнуу-...дай һунгалта хэхэ Улан-Үдын ... һунгуулиин округой бүхы һун-... Верховно Соведтэ һунгалта хэ-...вралиин 10-ай бүтэдэ арадай ... һунгуулиин участогуудта нэ-... нэгэн бүтэдөөрэн сугларжа арад ...рхим хүбүүн, партийнабэшэ Соль-...шарта врач Анатолий Михайло-...дудинай түлөө өөһэдынгөө голосуу-... халуунаар уряална.

Ф. ДУЛЬБЕЕВ — БМАССР-эй габьяата врач.

АРАДАЙ ЭРХИМ ХҮБҮҮН

Бүхы советскэ арад зоной СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудые һунгаха үдэр ойртобо. Энэ үдэртэ бүхы арад зон Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүд басагадай түлөө голосуудаа үгэжэ, өөһэдынгөө нэгэн һанал сэдьхэлтэй байһанаа, большевистскэ парти ба Советскэ Правительствые тойрожо улам нягтаар жагсаһанаа үшөө дахин харуулха байна.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Үдын городской һунгуулиин округто Верховно Соведэй депутадай кандидадаар РСФСР-эй габьяата врач Анатолий Михайлович Дудин дэбжүүлэгдэһэн байна гээшэ.

Анатолий Михайлович хадаа манай советскэ интеллигенциин бодото түлөөлэгшэнь, эсэшэ сусашагүй ажалша ба олониитын ажал-ябуулгаша мүн.

Би Анатолий Михайловичтай 12 жэл соо халуун барисаатай хүдэлмэрилһэн дээрэһээ тэрэнние һайн мэдэхэ байнаб.

Анатолий Михайлович хадаа хүүгэдэй элүүрые сахиха ябадалда удаан саг соо эсэшэгүй хүдэлмэрилжэ, энэ талаар үндэр дээдэ мэргэжэлтэй. медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй ба эжы абанарай дунда туйлай ехэ хүндэтэй ба алдартай болоһон байна.

Анатолий Михайлович өөрынгөө врачебна ажал-ябуулгые 12 жэлэй турша соо манай золтой жаргалтай үе болохо хүүгэдэй элүүрые сахиха харюусалгатай ба хүндэтэй хэрэгтэ зорюулһан байха юм.

Анатолий Михайлович хадаа гансахан эмнэлгынгээ газарта хүүгэдые аргалхаар хизаарладаггүй, үдэр һүнишье плгаагүй ехээр үбшэлһэн хүүгэдые үзэдэг, тэрэнние хододоо эмнэжэ байһан хүүгэдэй врачуудта онсо тодорхой заабаринуудые үгэдэг байха юм. Мүн хүүгэдэй залуу врачуудта өөрынгөө тон баян хүй хүршэлые дамжуулан үгэжэ, тэдэнэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ ябадалда хүрэмдэйгээр туһалалсадаг байгаа.

Анатолий Михайлович хадаа хүүгэдые эмнэхэ хэрэгтэ шэнэ методуудые хэрэглэхэ ба дэлгэрүүлхэ ябадалда һүүри табигша мүн болоно.

Нүхэр А. М. Дудинай ажал-ябуулга ба хүүгэдые аргалалгаар хизаарладаг бэшэ. мүн энэ талаар ехэхэн научна хүдэлмэри ябуулдаг байна. Гэбэл, Анатолий Михайлович хүүгэдэй врачуудай научна секциин хүдэлмэрине 7 жэл соо эрхилжэ байха зуураа, хүүгэдэй больницын материал дээрэһээ тон ехэ научна ба шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулаа. Гадна жиирэй врачуудай практическа хүдэлмэритэй холбожо, научна элидхэлнүүдые хэжэ, участогууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан врачуудай мэргэжэлые дээшэлүүлжэ, тэдэнэй хүдэлмэри хүнгэдхөөлэг байгаа.

Удаан саг соо медицинскэ техникумые заахадаа, эрхим мэргэжэлтэй залуу кадрнуудые бэлдхэхэ ябадалда халуунаар оролдодог байгаа һэн.

Нүхэр А. М. Дудин болбол бидэ һунгагшадай найдабарине эрхимээр ба хүндэтэйгөөр дүүргэжэ шадаха.

Февралиин 10-ай үдэр арад зоной эрхим хүбүүн Анатолий Михайлович Дудинай түлөө голосовалхые БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Үдын городской һунгуулиин округой бүхы һунгагшадые уряалнам.

М. Ф. КОРЯГИНА.

Улан-Үдэ городой хүүгэдэй поликлиникые даагша.

Габьяата врач

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай хатуу шэрүүн үдэрнүүдтэ патриотическа жэшээ харуулһан, Эхэ орондоо гайхамшаг шударга алба ябуулһан өөрынгөө тон талантта хүбүүд басагадаа Верховно Соведэй кандидадууд болгон арад зон дэбжүүлнэ. Тэдэнэр хадаа эрхим ударидагшад, наука ба искусствын суута ажал-ябуулгашад, Улаан Армиин габьяата зонууд, харгы замай, ажаүйлэдбэриин болон хүдөө-ажалай түрүүшүүл юм.

Иимэ хүнүүдэй нэгэниинь—СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидат болгогдон дэбжүүлэгдэһэн хүүгэдэй врач Анатолий Михайлович Дудин болоно. Манай республикын городууд ба колхозуудаар байһан үхибүүдтэй айхабтар олон эхэнэрнүүд Анатолий Михайловичые таниха, мэдэхэ ба тэрэнэй ажалаар омгорхон баясадаг байха юм.

Үхибүүнэй үблэлгэ гээшэ эхын хэлэшэгүй хүндэ уйдхар болоно. Тиимэһээ тэдэнэр үндэр ехэ мэргэжэлтэй, тэдэнэй инаг үрэ хүүгэдэй түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдохо врачта хандахаяа хүсэдэг.

Тиимэһээ тэрэ врач ехэнхидээ Анатолий Михайлович болоһо үгэдэг ба тэдэнэй хайрата үрэнэрые олон удаа эдэгээһэн байха юм.

Анатолий Михайлович болбол эхынь хэлэхые гүнзэгы анхаралаар шагнаһанайгаа һүүлдэ үблэһэн үхибүүе ханагтай наринаар үзэдэг. Тэрэнэй һүүлдэ тааруулха эмэй рецепт бэшэжэ, тэрэ үхибүүнэй эсэслэн өлэгэтэр ажаглажа байдаг.

Нүхэр А. М. Дудинай хүтэлбэрилжэ байгаа хүүгэдэй больницада тэрэнэй мэргэн шадабари, хэзээ бүхэнэйнь оролдолго, хэшээл ходо харагдажа байдаг. Хүүгэдэй больницын коллектив үбшэн хүүгэдэй хойноһоо харууһалха ажалдаа айхабтар эбтэй, эмхитэй, шадабари мэргэжэлтэйгээр хандадаг.

Энэ больница болбол нүхэр А. М. Дудинай жүдхэмжэ оролдолгоор Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай үедэ эмхидхэгдэһэн байна. Тэрэ үедэ түлеэ түлишэ, хүбсаһа хунар болон орон шэрээ гэхэ мэтын нэн шухала хэрэгсэлнүүд ехэ хомор байһашье, бултадаа олдоһон байгаа.

Хүнлэ формын дистофий үбшөөр үбшэлэһэн 13 наһатай хүбүүе асарба. Тэрэнэй амине абархын түлөө хамаг хэмжээнүүд бултадаа абтана. Шоколад, витаминууд, какао, компот үгэжэ, шуһа оруулжа мүн бэшэ бэшэшье аргалажа эмхидхэбэд. Тэрэнэй эсэстэ хүбүүнэй үбшэн аалидажа, хүнэй үнэтэ амин абарагдаһан байна.

Үбшэн үхибүүнэй ами абарагдаһан хоёрдохи нэгэ жэшээ харуулае: хүнлэ дисрофиин үбшөөр үбшэлһэн жэл нэгэ һаратай үхибүүе больницада асарба. Энэ үбшэн хүүгэндэ долоо дахин шуһа оруулһан ба арбан үдэр соо гэрэлдэ шараһан, мүн тэрэшэлэн нилээд олон орёо тойруу аргануудай хэгдэһэнэй эсэстэ тэрэ үхибүүн эдэгэһэн, ябажа эхилһэн ба бэеынь шэгнүүр эрид нэмэһэн юм.

Городой ба хүдөөгэй залуу врачууд хүүгэдэй больницын дэргэдэ өөһэдынгөө дуршэл мэргэжэлые ехэжүүлдэг, нэмэлтэ һуралсалаа бэхижүүлэн олодог. Элдэб үбшэнүүдые яажа усадхаха тухай тэдэнэртэ Анатолий Михайлович оло удаа заабари лекцинүүдые уншаһан байна.

Анатолий Михайлович болбол хүүгэдэй центральна поликлиникын консультант байжа участогуудай залуу врачуудта ходоо заабари үгэдэг.

Мүн тэрэшэлэн А. М. Дудин хүүгэдэй Байшангай үбшэн үхибүүдтэ саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, аймагуудай больницануудта байгаа үлбэр ялуу багашуулда анхаралаа үдэр бүхэндэ табидаг.

Анатолий Михайлович Дудин үнэнтэ арадай врач, манай Эхэ ороной дулэтэ патриот байна гэжэ би хэлэхэ байнаб.

Н. МАСЛОВА, хүүгэдэй Байшангай врач.

ДҮҮРЭНЭЭР ДҮҮРЭҺЭН ХҮСЭЛ

...0 ондо хабарай урин дулаахан ... урдынхиһаа яруу түргэн ерэ-...рэн сэсэгэй шара далайтаар эб-...хонгор талмайн хоёр талаар залуу ...модод зэргэлжэ, ехэ һайн үдэртэ ... басагад шэнги ногоорон сайран ... һалхи һэбшээгүй намдуу ...шье һаань, торгон набшаһадай ху-...бөөнөө дуулдаһан хабатай дулаа-...ар болобо.

... үедэ дүрбэн хүүгэд үсхэн хүһа ... дүшүүр ябабад. Тэдэнэй орой ... наһатай Анатолий Дудин ... бэлэй.

...рой аха заха болохо һамнагдаагүй ... шарахан толгойтой арба һаяхан ... хүбүүн бэшэдһээ үлүү ута урга ... хамаагүй түрүүн алхална. Энэ... зэрлиг шубуудай үүр үүрлэй ... ока дээгүүр омог һанаатай ябана, шубууд үүр байраа эдэнэрэй ... харгыда түхеэрхэгүй байһаниинь ... даа. Гоё һайхан угалза боло-... алтай аляа зээрэг эрбээхэйнүүд, ...рэй халуудаһан толгойнуудай ... зэрёолһондол нишдэнэ.

...нэр удаан ябангүй Балаганск го-... харгы хүндэлэн гараад ябата-... хүл нүсэгэн эхэнэрэй ойрохон ... хэхые харанад. Үйлашаһан улаан ... гуша гаранай эхэнэр ямаршье ... тоггохогүй бушуу шуумараар ... ябаба. Тэрэ эхэнэрэй тар дээрэ ... бэсогор томо юумэ харагдаба. ... дуулаһаарань бодохоло үхи-...байһан байба.

...Балаганск ошохо харгы энэ гү?— ... эхэнэр хүбүүдһээ асууба.

—...даа,—гээд тэдэнэр зэргэ ха-...ад.

—...нда аргашан байдаг гү?—гэжэ ...нэр зориггүйхэнээр дуугарба.

—Байдаг лэ юм бэзэ даа,—гэжэ ута ... зориһон хүбүүн харюусаба.

... зузаан хүшалга соо үбшэн үхи-... һула муухаанаар гэмшэхэ дуулда-... тоһон болоһон хоёр хасар-... дээгүүр хайлаһан туулгануул ... гэрэлтэй хүндэ нилооһод доо-... бэлжэрбэ.

Тэрэ эхэнэрэй наратай халуун үдэрэй хүндэ агаарта ангажа найгаран ябаһаар бүдүүн мододой саагуур орожо харагдахаа болитор Анатолий Дудин хаража, байра дээрээ зогсобо.

Үбшэн хүбүүтээ тэбэрһэн өхын уйдхартай зүдэрүү шарай, үндагүй ангашаһан үхибүүнэй һуларшаһан абяан ба ногоон набшаһаар болон тэнгэриин хүхэ номингоор үерлэшэһэн шэнги хабарай һайхан тэрэ нэгэн үдэр бишнихан Анатолиин зүрхэ сэдьхэлдэ айхабтар бүхөөр хадуугдана.

Үнэтэ һайхан үреэ үбэдхөөһэн эхын гашуун уйдхар тэрэнэй зүрхэ сэдьхэлые үшөө тиихэ үедэ хүдэлгэн долгилуулжа байһан байгаа. Тэрэ эхэнэрэй тэбэрэн ябааша үхибүүнэй эдэгэһэн үгыеншье тэрэ эхэнэрэй хаана холоһоо зориһон Балаганскда абаха абарха хүнөөрөө уулзуулһан үгыеншье тэрэ мэдэбэгүй. Теэд юунлэшьеб, туһаламжа болохо эмнэдээ хүрэнгүй, тэрэ үхибүүнинь зуураа харгыдаа үхэшөөл бэзэ даа гэжэ муу һанаатана.

Эхэнэр хүнэй уйтайгаар уйлахые дууlaһан шэнги болоһо тэрэ һүни унтажа шадаабагүй үндэр хэрээһээр архайһан хэмхэршэһэн шулуугаар олон могилын ойгуур ябахадаа «мүнөөхи эхэнэрэй нарай үхибүүн хэбтэнэ хадаа»—гэжэ ходоо һанадаг болоо.

Тэрэ үедэ аргашан эмшэнэ мүнгэ зөөри түлэжэ шадаха шадалтайл һаа, тэдэ түрэлхид туһаламжа хүлеэхэ аргатай байгаа. Аргашанда ухэ алта мүнгэнһөө байха ангаһан үхибүүндэ уулгаха үндашье тэрэ эхэнэртэ үгы байгаа гэжэ бишнихан Анатолий сэсэн ухаандаа хатуу мэдэжэ ябаа. Тэрэ хүсэд хара һаналынь бишнихан хүбүүнэй эдэгэһэн тухай гэрэлтэ сагаан һаналые ходоо булидаг ба энээн дээрэһээ тэрэнэй сэдьхэлые үүлэгэй зүрхэг болгодог байба.

Тэрэ тэһээр үшөө арбан жэл үнгэржэ, Анатолий Дудин дунда һургуули дүүргэбэ. Үхибүүнэй бишнихандаа хараһан зарим юумэнүүд үе наһан соо мартагдахагүйгөөр сээжэ зүрхэндэ хатуугдадаг. Тиимэһээ үбшэн үхибүүтэй харгыда абаһан эхэнэрэй тэрэ хүнлэ уйхар үнгэрһэн арбан жэлнүүдтэ Анатолий бодолһоо аршажа шадаагүй.

Хүнэй үнэтэ амине абархын түлөө гайхамшаг наһаяа ба хүн түрэлтэнэй түүхэдэ мартагдахагүй ашата хэрэгүүдые бүтөөһэн ородой ба хариин эрдэмтэдэй гүн ажалые айхабтар шуналтайгаар шудална.

Университет магтаалтай һайнаар дүүргэжэ гараһан өөрынгөө наһаар болон хүдэлһэн сагаараа залуу Анатолий Михайлович Улан-Үдэдэ ерэнэ. БМАССР-эй Наркомздравай дурадхалаар Прибайкальска аймагай Турунтаево селодо участогай врачаар томилогдон эльгээгдэнэ.

Дороһоо үдэхэ эдир бишнихан хүүгэдые үбшэнэй аюулһаа абарха гэһэн тэрэнэй үни урдын зүдхэһэн арюун хүсэл эгээ тиихэдэл хүсэлдэбэ.

Урдын сагайхи шэнги аргашан эмшэндэ түлэхэ мүнгэгүй байһандаа урма зориггүй хүнэй шиг шарай алаглаһаар орохо эхэнэр үгы. Үнэтэ үрэ хүүгэдээ эгээл үнэтэ нангин юумэ тэбэрһэн шэнги омогоор дээрэ бариһан эхэ ородог байгаа. Тэрэ эхэнэр үлбэр ялуу үхибүүнэйнгээ байдалые эгээл ойро, үниинэй таниха, хамагые ойлгохо һайн хүндэ хэлэһэн шэнги хэлэжэ, тэрэ үрынгөө үйлэ хэрэг ами голые залуу врачын хүсэ зориг, шадабари мэргэжэлдэ бултыень найдадаг.

Үнэн зүрхэнһөө оролдожо али бүхы эм арга хэрэглэжэ, өөрынгөө мэдэхэ бүхы мэдэрэл эрдэмые оёортонь хүртэр хэрэглэхэрэглэтэрнь үхэшэһэн үхибүүн, аргалжа байһан врачын зүрхэ сэдьхэл али зэргэ ехээр дайрадаг гээшэб!

Заримдаа түрэһэн эхэ эсэгэдээ үгэхэ бүхы этигэл найдабаряа барагдаһан, шадал тэнхэйгээ дууһажа, амиды амитанай зэмдэггүй болошоһон үхибүүд ерэдэг. Эдэгэхэ найдабаригүй болоһон хүнлэ ехэ үбшэндэ нэрбэгдэһэн үхибүүе оролдолго аргаламжын, харууһа анхаралай һайгаар эдэгээжэ шадаһан ушарнууд Анатолий Михайловичын олон жэлэй ажал соо тоогүй олон байха юм. Хахадаа үхэлэй хара һабарта абтаһан, алтан үреэ эдэгээлгэһэн эхын урин халуун һайшаал үгэнүүдые дуулажа байһан врачын баяр омгорхол хэзээшье баярһаа гүнзэгы ба сэдьхэлдэ уярма байдагынь бултанда эли байна.

Анатолий Михайлович 1930 онһоо эхилжэ 12 жэл соо Улан-Үдэ городой областной больницын хүүгэдэй таһагые дааха харюусалга ехэтэй ажал хэнэ. Уданшьегүй дайнай галта хатуу жэлнүүд хүрэжэ ерэнэ. Улан-Үдэдэ 100 шахам оронтой хүүгэдэй больница шэнээр эмхидхэжэ байгуулха, сэдьхэлээ жаргама хүндэтэй ба зүрхэ алдамз бэрхэшээлтэй хэрэгые Анатолий Михайловичта даалгаба. Хамаг юумэ булта задагай. Галда түлихэ түлеэнһээ эхилээд, хүүгэдые хушаха одеял хүртэр бии болгохо хэрэг гарана. Гэрэй бүхы корпусууд үхибүүнһээ байха ехэшүүлэй хүлдэмэ хүйтэн. Хүүгэдэй эдихэ хоол, унтаха орон, үмдэхэ хубсаһан гэжэ байхагүй. Тэдэнэй түлөө харууһалха шадабари ба үхибүүдтэ үнэн зүрхэнһөө дуралдаг зонуудые хандуулха соломо. Эм медикамент, наалаха һамаараха наадан, үмдэхэ самса мэтые хаанаһаа, яагаад түргэнөөр бии болгохоб?

Даалгагдаһан даабаринь хэды түбэгтэй хүндэшье һаань республикын Совнаркомой, гүрэнэй бэшэ-бэшэшье эмхи учреждениинүүдэй болон хүүгэдэй түрэлхидэй туһаламжаар эдэ хамагууд ойрохон саг соо хүсэлдэбэ.

Өөрынгөө халуун оролдолго хэшээлээр ба эмхидхэхэ мэргэн шадабариин һайгаар А. М. Дудин городой хүүгэдэй больницые манай столицын тон жэшээтэ учреждени болгожо шадаба.

Манай советскэ эхэ орон эрхим патриодуудайнгаа ехэ ажалые хаража мэдэжэ байдаг. Советскэ правительство нүхэр Дудинай үрэжэлтэ ехэ ажалые үндэр дээгүүр сэгнэбэ.

1939 ондо «Элүүрые хамгаалгын отличник» гэһэн значогоор СССР-эй Наркомздраваар шагнагдаһан байна. Манай республикын Верховно Соведэй Президиум хадаа доктор Дудинай һайн хүдэлмэриин түлөө Хүндэлэлэй Грамотаар шагнаһан ба 1943 ондо Бурят-Монгол АССР-эй габьяата врач гэһэн нэрэзэргэ тэрээндэ олгобо.

1945 оной эхиндэ, эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай жэлнүүдтэ арад зоной элүүр мэндые хамгаалха талаар шэн габьяата ажал хэһэнэйнгээ түлөө тэрэ хадаа «Хүндэлэлэй тэмдэг» гэжэ орденоор шагнагдаба. 1945 ондо РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар РСФСР-эй габьяата врач гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ Анатолий Михайловичта олгогдобо.

Манай республикын интеллигенциин түрүү жэшээтэ нэгэн, хүүгэдэй арюун һайхан ами наһанай түлөө үнэн зүрхэнһөөн тэмсэгшэ Анатолий Михайлович Дудинай түлөө өөһэдынгөө голосуудые омогтой баяртайгаар үгэхэбди гэжэ арад зон хэлэжэ байна.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

Врач А. М. Дудинай түлөө голосоо баяртайгаар үгэхэб.

1942 оной хатуу хүндэ, һүртэ шэрүүн үдэрнүүд бэлэй. Манай агуухэ Эсэгэ ороной бүхы арадуудай эрхэ сүлөөтэй болон бэеэ даанхай байхын түлөө немецко-фашистска шуһата муухай булимтарагшадтай үхэлтэ дайнай бусалжа байһан тэрэ үедэ намда ушарһан нэгэ ушар би мартадаггүйб. Эрэ нүхэрэйгөө дайнай фронт мордоходонь, гурбан бишнихан хүүгэдтэйгээ гэртээ үлэһэн байгааб. Тэрэ үедэ Владимир гэжэ нэгэ наһатай хүбүүмни хүндөөр үбдэжэ, эм аргын хүсөөр эдэгээхэ хүнлэ ушар тохёолдобо. Наркомздравта ошожо, тэндэһээ тэмдэг саарһа абаад А. М. Дудинда ошохо хэрэгтэй гэжэ намда хүнүүд зүбшөөл үгэбэд. Дудин врачта туһалуулһан нилээд олон хүнүүдэй тэрээнэй ханагтай баһаагаа зободог байһан тухай магтахыень би ходо дууладаг байгааб.

Наркомздравта ошонгүй А. М. Дудинда сэхэ ошожо, өөрынгөө ушар байдал тухайда хэлэбэб. Миний байрые һуража абаад, ошохоб гэжэ найдуулаад үлэбэ.

Байрымни адрес бэшэжэ абаагүй хадаа оложо шадахагүй гү, али ажалдаа сүлөө заблагүй байдаг дээрэһээ мартажа болохо бэзэ даа гэжэ һанаһаар би тэртээ, үбшэн хүбүүндээ бусабаб.

Хойто үдэрэнь эртэ үглөөгүүр А. М. Дудин велосипедээр ерэһэн юм. Айхабтар ханагтайгаар Владимир хүбүүемни үзэжэ, хоолыень ямар сагуудта, яажа таарамжатайгаар эдюулхэ тухай хэлэһэн ба эмэй рецепт үгэбэ.

Хэрбээ энэ өмэөр һайжараагүй һаань намда ерээрэйгты, би хэдышье сагта ерэхэб гэжэ хэлээд гаража ошобо.

Тэрэ эм уужа, үгэһэн заабаринь ёһоор байлгахадамни миний хүбүүн түргэн эдэгэһэн байна.

Эрэ нүхэрэйгөө Улаан Армида байхада үбдэһэн үхибүүтэй ба тэрэ үхибүүдыень оролдожо эдэгээһэн врачтай байһан лэ эхэ бүхэн миний баяр золой ямар зэргэ дүүрэн ба хизааргүй байһые мэдэхэ юм.

Үдын урда байратай нэгэ эхэнэрэй мүн лэ үбшэн үлбэр үхибүүе хэдэнтэ оло удаа ошожо, нилээд ехэ оролдолго гаргажа эдэгээһэн ушарыень би мэдэхэ байнаб.

Иимэһээ арад зоной үблэхэ ядархада үнэн зүрхэнһөөн һанаагаа зобожо оролдодог ба тэдэнэртэ бодото туһаламжа саг үргэлжэ үзүүлжэ байдаг олондо хүндэтэй врач А. М. Дудинай түлөө голосуудаа үгэебди гэжэ би уряалнаб.

Г. ЖАБОНА.

Хэжэнгын аймагай Доодо-Ходанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой адуушан С. Гармаев 1945 ондо 61 гүүнhээ 53 унага абажа, бултыень хоролтогүйгөөр тэнжээбэ.

Зэдын аймагай Үшөөтын сомоной «Улаан-Үшөөтэ» колхозой КТФ-е даагшаар нүхэр Дондоков Ишп Дондокович. 1945 ондо 50 гүүнhээ 40 унага абажа, бултыень хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

МАЛАЖАЛДА БҮХЫ АНХАРАЛ ТАБИГДАНА

Түнхэнэй аймаг малажалые хүгжүүлхэ талаар гээгдэжэ ябана. Гэбэшье, аймагай бүхы колхозууд гээгдэнэ бэшэ, харин зарьмынь малажалаа эршэмтэйгээр хүгжүүлжэ байха юм.

Манай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз аймагай түрүү колхозуудай нэгэн болонхой.

1945 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—100 процент, эбэртэ бодо малаар—116 процент, хони ямаагаар—108,7 процент дүүргэгдээ.

Гүрэнэй уялгата тушаалгануудые малажалай продуктнуудаар болзорhоонь урид тооцообди.

1945 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргээд, БМАССР-эй Наркомзем ба аймагай газарай таhагай зүбшөөлөөр 71 үхэр, 69 хонин колхознигуудай ажалта үдэртэ хубаагдаа. Мүн фронтовигууд болон Улаан Армиhаа табигдажа гэртээ ерэhэн бүлэнүүдтэ, тэдэнэй бүлэнэртэ 12 үхэр мал үгтэбэ. Малажалаа хүгжүүлхэ түсэбые үлүүлэн дүүргэhэн түрүү малшадта 14 үхэр ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон хубаагдаа.

Манай колхоздо малай үбэлжэлгэ hайнаар үнгэргэгдэжэ байна.

Үбэлые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө гурбан фермэ ба гүүртэ шэнээр түхеэржэ байнабди. Эдэ шэнэ фермэнүүд малаа hайнаар үбэлжүүлэн ондо оруулхадамнай тон ехэ туhатай байха юм. Юуб гэхэдэ, тэдэ фермэнүүдтэ муу шадалтай үхэр малаа илган бүлэглэжэ hайн харууhанда табиха байнабди.

Малажалые хүжүүлхэ ябадалдамнай үшөөл дутуу дунданууд бии. Нэгэдэхеэр, сабшалан багатай, хоёрдохёор малай бэлшээри холо юм. Тэдэ бүхы халаа үхэр малые сэдхалан тэжээлээр хангаха ябадалда haaд түбэг тохёолдуулна.

Зүгөөр, бидэнэр энээн тушаа аймагай хүтэлбэрилхы органуудта хэдэн удаа мэдүүлhэн ба сабшалан бэлшээриемнай үргэдхэхыень гуйhан байнабди. Теэд, энээнние хэншье хэрэгсээнэгүй.

Манай колхозчигуудай 1946 оной гол зорилго хадаа үбhэ тэжээл ехээр абаха, үхэр малаа олошоруулан, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ябадал болоно.

В. Л. УБУШЕЕВ, Түнхэнэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Малаа гарзалуулжа байна

Кударын аймагай зарим колхозууд адуу малай үбэлжэлгые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байна. Үбэлжэлгын түрүүшын hарануудhаа эхилжэ эндэхи хэдэн колхозуудаар адуу мал гарзалhан байха юм. Тэрэнэй шалтагаанинь хадаа тэжээл, байрал харууhанай тон муу дээрэhээ болоно.

Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой малажал жэгшүүритэй байдалда оронхой. Эдэ түрэл бүриин хэдэн олон мал үхэhэн байха юм. Худэлмэришэ мориид ба хонин ямаан бүри олоор хороо. Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Попов ба малажалай фермэнүүдые даагшад адуу малай толгойе шмэ олоор гарзалуулжа байhан болобошье, энэ аюулта ябадалhаа хамгаалха шухала хэмжээнүүдые абанагүй. Малажалайнь фермэнүүдэй худэлмэ илэгшэд үбэлэй үедэ үхэр малаа hайнаар харууhалха, үбhэ тэжээлыень бүйлүүлхэ, зоотехническэ заабарине сахихын түлөө огто анхарагагүй байха юм.

«Красный Октябрь» колхоздо үбэлжэлгын эхилhэнhээ хойшо хэдэн олон адуу морин, 50 гаран эбэртэ бодо мал, 97 хонин хорhон байна. Тэрэнэй түлөө урдань энэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ байhан Дубинин гэгшэ тушаалhаа гаргагдаад, сүүдтэ үгтэhэн байха юм. Теэд, эндэхид энээнhээ hургаал абагагүй, харин адуу малаа гарзалуулжа үргэлжэлүүлнэ.

Будённын нэрэмжэтэ, «Красный строитель», «Путь Октября» колхозуудаар үбэлжэлгэ мүн лэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Эдэ колхозуудаар адуу малай үхэхэ ба турахын ябадал үзэгдэжэл байха юм. Үбhэ тэжээлынь дууhаха дүтэлшэнхэй. Тиигэбэшье, эдэ колхозуудай хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэд бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, малаа hайнаар адуулха, үбhэ тэжээл олохын түлөө доторойнгоо арганууд баранинь хэрэглэхэ тушаа юушье хэнэгүй.

Закамна колхозууд үбэлэй бэлшээриие хүсэд хэрэглээгүй байха юм. Саhа этэжэ хагда гаргаха ябадалые хэншье эмхидхээгүй гэхэ э боломоор Тэжээлые байгуулагдаhан нормын ёhoop зүбөөр гаргашалха гурамые дээрэ дурдагдагша колхозууд огто сахинагүй. Мүн адуу малай байра байдалые урин дулаан, доторхи дэбисхэрынь зөө эхэн байлгахын түлөө зарим малшад оролдолгоо гар адаггүй байна. Кударын колхозуудай малажалай фермэ, гүүртэнүүдээр социалистическэ мүрысөөн хүсэд hайнаар эмхидхэгдээгүй байна. Закамна колхозуудаар мүрысөөн эмхидхэгдэжэ, колхозууд да ... дүүргэжэ ... байна. Үбэлжэлгые ... дай дунда социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдадаггүй байна.

Д. ЦЫРЕМПИЛОВ.

МТС-үүдэй МҮРЫСӨӨН

Трактор заhабарилгын намар-үбэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай

БМАССР-эй Наркомземэй мэдээн

1946 оной январиин 20.

МТС-үүдэй нэрэ	Директорынь	Дүүргэлтэнь проц.
Хэжэнгын	Игнатьев	81,3
Гашэйн	Алексеев	78,4
Тарбагатайн	Бертунов	71,8
Хоринын	Далбаев	69,2
Ехэ-Кударын	Дмитриев	66,6
Саянтын	Танасаев	65,1
Ч сайын	Норбоев	64,2
Эгатын	Бимбаев	61,7
Түнхэнэй	Пахахинов	58,1
Сэлэнгын	Кузьмин	57,8
Иволгын	Курбатов	56,6
[illegible]уулгын	Дашиев	56,0
Хонхолойн	Перевалов	55,5
Жиримскэ	Тупикин	53,1
Кыренскэ	Тулуев	52,7
Ториин	Сахаровский	52,0
Баргажанай	Сосновский	51,2
Сагаан-Усанай	Зинданов	45,8
Тимлюйскэ	Урнашев	44,7
Үдын	Кудряшов	42,8
Бага-Куналейн	Васильев	40,0
Окино-Ключевскэ	Донской	38,7
Сэлэнгэдүмын	Будаев	38,7
Кяхтын	Слабосницкий	3[illegible],5
Кабанскын	Маслов	34,2
Куйтунскэ	Сороковиков	33,3
Үшөөтэйн	Перевалов	32,4
Ехэ-Куналейн	Юринский	32,3
Курбын	Садовский	31,4
Бичурын	Нетесов	31,1
Закаменай	Николаец	2[illegible],6
Ново Брянскэ	Петрикей	23,0
Итанцын	Николаец	22,7
	Хамта	49,3

Стахановка комсомолец нүхэр А. ЕРЗУНОВА

Улан-Үдын сэмбын фабрикын стахановка нүхэр Ерзунова өөрынгөө урда табигдаhан даалгабариие hapahaa hapa бүри 140-150 процент дүүргэдэг юм.

СССР-эй Верховно Советэй hунгуулиин үдэрые ажалай улам ехэ амжалтнуудаар угтахаа хүсэжэ тэрэ нүхэрнай бүри эршэмтэйгээр худэлмэринэ. Тиигээд гэр худэлмэриингөө хажуугаар нүхэр Ерзунова болбол партиин бэшэ залуушуулай дунда агитационно-политическэ худэлмэри ябуулдаг, өөрынгөө дүршэлдэ залуу худэлмэришэдые hургахые оролдодог байна. Ерзунова ажалай ... нүхэр Ерзунова ... задание 115–120 процент хододоо дүүргэдэг юм.

Н. ВАМПИЛОВА.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Январиин 15-ай үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, январиин 15. (ТАСС). Англиискэ гэмнэлтын түлөөлэгшэ Элвин Джонс гэгшэ январиин 15-ай үдэшын заседани дээрэ гэмнэгдэгшэ Редер гэгшын гэмтэ ябадалнуудые харуулhан документнүүдтэй саашань танилсуулна.

Гэмнэгшэ болбол Редер ба германска флодой гитлеровскэ партитай бата холбоотой байhанайнь баримтануудые тоолоод, Гинденбургын үхэhэн үдэр Редер ба тэрээнэй мэдэлэй бүхы хүнүүд хуушанайхи шэнгеэр Германида бэшэ харин Гитлертэ тангариг ба тэрээнэй hүүлээр хас тамга хадаа германска флодой тугынь болоhон байгаа гэжэ трибуналда hануулна.

Гитлеровецүүд болбол өөhэдынгөө талаhаа Редерэй габьяае үндэрөөр үнэлжэ, гэрэниие али болохоор урмашуулдаг байгаа. Гитлеровскэ газетэ «Фелькишер беобахтер» болбол Редерые «фюрерэй нэгэдэхи ба далайн гайхамшагта ажалшан» гэжэ нэрлэhэн байна.

Редер болбол гитлеровскэ Германиие бүхы консультативна органуудай члениинь байгаа гэжэ документнүүдhээ баримтатай болгожо, тиимэ ушарhаа Редер болбол гитлеровскэ гүрэнэй политическэ шиидхэбэриин харюусалгые хүлеэхэ ёhотой гэжэ гэмнэгшэ мэдүүлнэ.

Гэмнэгшэ үргэлжэлүүлхэдээ, Редер болбол бусад заговорщигуудтай хамта Польшодо эсэргүүсэhэн агрессиин харюусалгые хүлеэхэ ёhотой гэбэ. Редер болбол 2 шухала зүблөөндэ хабаадалсаhан ба тэрэ зүблөөнь дээрэ Гитлер болбол хүршэ байhан оронуудта ба Польшодо добтолхо гэhэн өөрынгөө hанамжые шууд мэдүүлhэн байгаа гэжэ Джонс трибуналда hануулна. Тэрээнhээ гадна Редер болбол өөрынгөө мэдэрэл ба шадабариие гитлеровецүүдэй мэдэлдэ нэлжүүлhэн ба агрессиин эхилhэнэй hүүлээр Редер болбол заговорщигуудай түлөө ажаллаха мэхэ гохые hайн мэдэдэг шадабаряа харуулhан байна гэжэ гэмнэгшэ үргэлжэлүүлнэ.

Британска оронуудhаа Америка ошохо замда ябаhан «Атения» гэжэ далайн пароходые 1939 оной сентябриин 3-да уhанда шэнгээhэн ябадалые гэмнэгшэ болбол жэшээ баримта болгон хэлэжэ, харин «Фелькишер беобахтер» гэжэ газетэ 1939 оной октябриин 23-най номерто энэ далайн гигантые англичанууд уhанда шэнгээhэн байжа магад гэжэ мэдээсэhэн байна гэжэ гэмнэгшэ хэлэбэ.

Үнэнтэ дээрээ, немецкэ уhан доогуур ябадаг «У-30» гэжэ онгосо «Атения» гэжэ пароходые уhанда шэнгээhэн баримтынь трибуналда асарнаб гэжэ гэмнэгшэ мэдүүлнэ.

Энэ баримтые баталhан, уhан-доогуур ябадаг «У-30» гэжэ онгосые экипажай член байhан Адольф Шмидт гэгшын бэшэгээр үгэhэн мэдүүлгые Джонс соносхоно.

Уhан-доогуур ябадаг «У-30» гэжэ онгосын капитан базадаа бусажа ерээд байхадаа «Атения» гэжэ пароходые торпедировалhан тухайгаа Деництэ мэдээсэхэдэнь энээнээ тон нюуса байлгаха ёhотой гэжэ Дениц захирhан байна гэжэ гэмнэгшэ болбол гэмнэгдэгшэ Деницын мэдүүлгэhээ уншана.

Гэмнэгшэ болбол уhан доогуур ябадаг онгосын командирай дневникhээ нэгэ хуудаhа уншажа сүүдтэ харуулна.

Энээн coohoo мэдэхэдэ, «Атения» гэжэ пароходые уhанда шэнгээhэн газарhаа холо байhан болгохо гэжэ сентябриин 3-най үдэр уhан доогуур ябадаг онгосын байhан газарые дневниктээ буруугаар тэмдэглэhэн байна.

Саашань, гэмнэгшэ болбол гитлеровецүүдэй Норвеги ба Дани да хорото добтолго хэхэдэ Редерэй бэелүүлhэн хүтэлбэрилхы үүргэ тухай трибуналда hануулна. Норвегиие эзэлхэдэ флодой хэhэн операци болбол энэ дайнда флодой оруулhан агууехэ хубитань боложо хододоо үгэхэ юм гэжэ Редерэй энэ добтолго тушаа hайрхажа бэшэhэн зүйлые сүүдтэ уншана.

Тэрэ үедэ СССР-тэ эсэргүү далайн ябуулгануудые хэхэ арга болгосоое тодорхойлжо байhаниинь 1941 оной мартын 19-эй үдэрэйнь тэмдэглэл cooho харагдана. Тиихэдэ флодой Верховно главнокомандалагша болбол Мурманскые эзэлхэ хэрэгтэй гэжэ сүхэрhэн байха юм. Советскэ Союзда добтолхо тухай Гитлерэй шиидхэбэри абаhанай hүүлээр, Редер болбол энэ кампанида флодые ехэ эдибхитэйгээр хабаадалсуулхые хүсэhэн ба Россида добтолхо тухай тэрээнэй гарган оперативна түсэбэй нэгэдэхи вариангнь илангаяа ехэ хоротой байhан байна.

«Барбароссын» түсэбэй ёhoop Балтийскэ далайда советскэ уhан доогуур ябадаг онгосонуудта эсэргүүсэhэн ажал ябуулга дайнhаа урда тээ эхилхые командованиhаа зүбшөөрэгдэhэн байна гэжэ гэмнэгшэ документальнаар элирүүлнэ. Тэрээнтээ хамта добтолхо түсэбүүдэй бэелэгдээ хаданы, германска далайн хүсэн болбол англиискэ уhан доогуур ябадаг онгосонуудта эсэргүүсэхэ юм гэжэ хэлэхэ ёhотой гэжэ заагдаhан байна.

Саашань 1941 оной мартын 18-да Редер гэгшын Гитлерые дайнай масштабые үргэдхэхэ ба Японие конфликтдэ оруулха тухай баалаhан документые гэмнэгшэ уншана.

Элвин Джонс болбол Редерэй далай дээрэ хэhэн гэмтэ хэрэгүүдтэ оробо.

Редер болбол өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгын үе соо эзэмдэхэ тухай гитлеровскэ программые ябуулхадань тэрээндэ али болохоор haaд хэhэн уласхоорондын заабари ба заншалнуудта хайша хэрэгээр хандаhан байна гэжэ гэмнэлтэ мэдүүлнэ гэжэ Джонс хэлэнэ.

Гэмнэгдэгшэ Редер тушаа гэмнэлтые нэгэдхэжэ, гэмнэгшэ иигэжэ мэдүүлнэ:

«Редер болбол далайн сэрэгэй флодые гитлеровскэ партиин талада хандуулгада туhалhан байна. Тэрэ өөрөө энэ партиин ба бусад гитлеровскэ учреждениинүүдэй член байгаа. Тэрэ хадаа заговорщигуудай агрессивнэ түсэбүүд тухай hайса мэдэhэн, энэ түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдибхитэйгээр оролсоhон ба тиихэдэ дайнай хатуу шэрүүн аргануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ туhалалсаhан байна».

Гэмнэгшэ болбол дүүргэхэ дээрээ, гитлеровскэ расова «теориие» магтаhан, өөрынгөө антисемитскэ үзэлые хүгжүүлhэн ба хайралха сэдьхэлгүй агрессивнэ дайнда уряалhан тухай гэмнэгдэгшэ Редерэй хэлэhэн үгэнүүдhээ нэгыень уншана.

Джонс гэгшын Редер тухай материалнуудые харуулжа дүүргэhэнэйнь hүүлээр, трибунал болбол гэмнэгдэгшэ Бальдур фон Ширах гэгшын харюусалгатай ябадалые үндэhэлхын тулада Холбоото Штадуудhаа гэмнэгшэ капитан Шпрехертэ үгэ үгэбэ.

Ширах болбол дэлхэйдэ эсэргүүсэhэн гэмтэ хэрэгэй түлөө, сэрэгэй гэмтэ хэрэг хэhэнэй түлөө ба хүн түрэлтэндэ эсэргүүсэhэн гэмтэ хэрэгэй түлөө харюусалтые хүлеэхэ ёhотой гэжэ американска гэмнэгшэ мэдүүлбэ. Шпрехер болбол бодото гэмнэлтэдэ орожо хэлэхэдээ, Бальдур фон Ширах гэгшэ гитлеровскэ заговорто хүтэлбэрилхы үүргые дүүргэhэн байна гэжэ заана. Тэрээнэй заговорщическа ажал-ябуулганъ 1925 онhоо 1945 он хүртэр үргэлжэлhэн байна, тиихын хамта тэрэ хадаа энэ ажалай талаар ехэ абьяастай байхадань, Гитлер болбол тэрээндэ анхаралаа табижа, бусад заговорщигуудай дунда тэрээндэ хамагай томо hуурине гаргажа үгэдэг байгаа. 1929 ондо Ширах гэгшын 22 наhатай байхада заговорщигууд тэрээнние «нацистскэ студентнүүдэй лигиин» хүтэлбэрилэгшөөр табиhан байна. Тиихэдээ студентнүүдые заговорщигуудай ашагта «хүмүүжүүлхые» тэрээндэ даалгагдаhан байгаа. Ширах болбол өөрынгөө «гитлеровскэ залуушуул» гэhэн номдо «Бидэниие шулуугаар шэдэжэ байхадань, бидэнэр карманаа пистолет хэжэ областьнуудаар ябажа байгаабди» гэжэ бэшэhэн байна.

Гитлеровскэ заговорщигууд болбол бидэнэй хэрэгтэ нэгэдэн оролсоhон эрхим шанарай хүн гэжэ Ширахые тапяад, германска залуушуулай ухаан бодолые фашистска «идеологеор» хорложо, тэдэниие агрессивнэ дайнда бэлэдхэхэ ябадалые тэрээндэ даалгаhан байгаа. Гитлер болбол Ширах гэгшые «гитлеровскэ залуушуулай» («гитлерюгенд») хүтэлбэрилэгшөөр томилhон байна. Ширах гэгшэ энэ тушаалда дэбжүүлэгдээд байхадаа хамагай түрүүндэ германска залуушуулай протестантска ба католическа болон бүхы организацинуудые бута сохиhон байгаа. Ширах болбол залуушуулые хинаха хиналтые гитлеровскэ заговорщигуудай юрэнхы методээр, «фюрерствын» принципые оруулалсан хэhэн байна. «Фюрернүүдые» бага наhанhаань бэлэдхэхын тула бүхы Германи соо «Адольф Гитлерэй hургуулинууд» байгуулагдаhан байна. Залуушуул тухай заговорщигуудай бүхы «анхаралынь» фашистска террорто эсэргүү бишниханшье hэдэлгые дараха ба сэрэгэй гайхамшаг ехэ дээрмэдэ үгэ дуулахтай ба ашагтай материалые бэлэдхэхэ шэглэлтэдэ табигдаhан байгаа гэжэ гэмнэгшэ саашань харуулба. Гансал иимэ зорилгоор «гитлерюгендын» состав соо «штрейфендинст» гэжэ организаци байгуулагдаhан байна, энэ хадаа гитлеровскэ партиин дотор СС-тэнэй гүйсэдхэдэг зорилготой адлирхуу зорилгые гүйсэдхэхэ ёhотой байба. «Хохимой толгой» гэжэ СС-тэнэй тусхай сэрэгтэ ба офицерскэ hургуулинуудта залуушуулые татажа олохо ябадалые хангахын тула «штрейфендинст» эмхидхэгдэhэн байна. «Штрейфендинст» гэжэ организацида абаха ябадал болбол расова илгаае наринаар баримталдаг байба. Ширах болбол эдэ бүхы асуудалаар, СС-тэнэй рейхсфюрер Гиммлертэй зохихо хэлсээ баталдаг байба.

Гэмнэгшэ болбол германска залуушуулые сэрэгжүүлхэ талаар Ширахын ажал-ябуулга тухай онсолон тогтожо хэлэбэ. «Гитлеровскэ залуушуул хамагай эхинhээ абаад сэрэгжэлэй байдалаар зохёон байгуулагдаhан байна. Тэрээнэй члэнүүд болбол сэрэгэй формо хэрэглэдэг ба нэрэзэргээр хубаагдадаг байhан ба тэдэнэй формо ба тэмдэгүүдынь СС-тэнэй формотой адлирхуу байhан байнал гэжэ гэмнэгшэ заана. Германска эдир залуушуул «гитлеровскэ залуушуулай» организацяар дамжажа, далайн сэрэгэй, моторшоhон ба авиационно частьнуудта нэгэдхэгдэhэн байна. 7 мянгаhаа үлүү инструкторнууд «гитлерюгендын» миллионhоо үлүү хүүгэдые буудалгын хэрэгтэ hургаха талаар курснуудые ябуулhан байха юм.

«Австриие эзэлhэнэй hүүлээр гитлеровецүүд болбол залуушуулые дайнда бэлэдхэхэ ябадалые үшөө түргэнөөр ябуулжа эхилhэн байна. Энэ үедэ Ширах ба Кейтель гэгшэд хэлсээ баталжа, тэрээн соогоо немецкэ залуушуулые мунхаруулан забхайруулха ба тэдэниие дайнда бэлэдхэхэ талаар бээ бэедээ туhалха тэжэ «хэлсээ байгуулагшадай талаhаа» уялгануудые абаhан байна гэжэ гэмнэгшын харуулhан цитатаhаа элитэ болоно. Хэлсээ баталжа байха үедэ олон шатын 30 мянган «фюрернүүд» сэрэгэй дүршэлдэ үхэр бүри hуралсажа байhан байна. Зэбсэгтэ хүсэнэй хүтэлбэритэй Ширах гэгшын хэhэн хэлсээ болбол сэрэгэй хэрэгтэ hургажа байгаа «фюрернүүдэй» тооё 2 дахин үргэдхэхэ гэhэн байгаа.

Гэмнэлтын энэ бүлэгые дүүргэлтэ болгожо американска гэмнэлтын түлөөлэгшын хэлэхэдэнь хадаа, зэбсэгтэ хүсэнтэй германска заговорщигуудта түүгай мяха бэлэдхэхэ тухай Ширах гэгшын хэhэн энэ хэлсээ болбол эмхидхэмэл бандитизм ба зэрлиг ааша гаргалгада кадрые нэмээжэ үгэхэ талаар СС-тэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хэhэн хэлсээнэй үргэлжэлэлынь болоно. Залуушуулые гутааха ябадал болбол бүхы болбосоронги дэлхэйе доhолгоhон ябадалнуудай нэгэниинь байгаа, өнэзэнэй гол ехэ харюусалгань «гитлерюгендын» хүтэлбэрилэгшын тушаалда удаан хугасаа соо байhан, СА-гэй дээдэ командованиин штабай дэргэдэ залуушуулай имперскэ хүтэлбэрилэгшэ ба рейхстагай член байhан гэмнэгдэгшэ Бальдур фон Ширахта буунa гэжэ гэмнэгшэ түгэсхэнэ.

Ширах гэгшын гэмтэ хэрэгые саашань хаража үзэхэ ябадал январиин 16-да болгогдоно.

ФРАНЦУЗСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ БА КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИНУУДАЙ ЗҮБШӨӨРЭЛГЫН КОМИТЕДЭЙ КОММЮНИКЕ

ПАРИЖ, январиин 19. (ТАСС). Январиин 18-да болоhон социалистическэ ба коммунистическэ партинуудай зүбшөөрэлгын комитедэй заседани доро дурсагдаhан коммюнике гаргаба гэжэ «Франс пресс» дамжуулна: социалистнуудай ба коммунистнуудай зүбшөөрэлгын комитет болбол Жак Дюкло гэгшын түрүүлгэ доро суглараба. Комитет хадаа зарим районуудаар байhан нилээд олон зүбшөөрэлгүй байха ушар хаража үзөөд, иимэ ушарнуудые байхагүйн тула хаража байха хэрэгтэй гэжэ тогтообо, зүбшөөрэн хэлсэгдэhэн гол асуудалнууд хадаа, жэшээлхэдэ конституци байгуулха тухай асуудал таhалагдаха ёhотой. Комитет хадаа 1934 оной февралиин 2-ой республиканска илалтын дурасхаалда суглаа демонстраци хэхэ гэжэ шиидхэбэ.

Де Голль тушаалhаан арсаба

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэ учредительнэ суглаанай түрүүлэгшэ Гуэндэ Де Голль бэшэг эльгээбэ, тэрээн соогоо тушаалhаа арсаха дура тухайгаа мэдээсэнэ. Бии байhан мэдээнэй ёhoop, үсэгэлдэр болоhон министрнүүдэй советэй зүблөөн дээрэ генерал Де Голль болбол тэрэнэй тушаалдаа үлэхэдэнь ямар услови хэрэгтэй байhан тухай хэлээгүй. Тэрэ хадаа гансал өөрынгөө тушаалhаа арсаха хүсэлэн тухайгаа сугларhан 13 министрнүүдтэ дуулгаба. Январиин 18-да социалистнууд ба коммунистнуудай хоорондо конституционно асуудалаар баталагдаhан хэлсээн хадаа Де Голлиин тушаалhаа арсахада шалтагаань болоо гэжэ политическэ кругуудта баталагдана. Политическэ кругуудай мэдээсэхэнь хадаа, мүнөө байhан кризис болбол социалистнуудай позицииhаа дулдыдаха: хэрбээ тэдэнэр коммунистнуудтай хэлсээ хэхэhээ арсаагүй haa, социалистическо-коммунистическэ кабинет эмхидхэгдэжэ, энэ кризис түргэн шиидхэгдэхэ байна.

ҮСЭГЭЛДЭР ҮДЭШЭЛЭН ГУРБАН ГОЛ ПАРТИНУУДАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ОРГАНУУД МҮНӨӨ БАЙhАН БАЙДАЛЫЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭХЫН ТҮЛӨӨ СУГЛАРБА

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). Учредительнэ суглаанай түрүүлэгшэ Гуэндэ генерал Де Голлиин тушаалhаа арсаха тухай бэшэгые барюулха зуураа, Де Голлиин кабинедэй начальник Гастон Палевский хадаа «Де Голль болбол миин лэ тушаалhаа арсахань бэшэ, харин политическэ ажабайдалhаа зайлахые дурална». Генерал Де Голлиин шиидхэбэри хадаа эсэсэй гэжэ Палевский нэмэбэ. Январиин 22-ой үдэшэлэн министрнүүдэй Советэй шэнэ түрүүлэгшын кандидатура тухай шиидхэбэри гаргахын түлөө Учредительнэ суглаан суглархань. Түрүүшын ээлжээндэ парти болгонhоо үгэ хэлэгшэд өөрынгөө кандидадые дурадхаха гэжэ тухайлагдана. Удаань заседаниин забhарлалга болоhоной hүүлээ. Забhарлалга хэхэ сагта парламентска группанууд өөрсэдэй хэлсээ хэжэ, 2-дохи ээлжээндэ гурбан гол партинууд хадаа нэгэ кандидатураа тогтохо байна.

Францида боло... правительстве... кризис туша...

ПАРИЖ, январиин 22. (Т... недель үргэлжэлhэн хэлсээ... циалистнууд ба «арадай-рес... хүдэлөөн» гэжэ парти (МРП)... партинуудай түлөөлэгшэд... нуудhаа, коммунистнуудhаа ... циалист Венсан Ориоль гэгш... составтай правительство тогт... үгэеэ хэлэбэд. Коммунистну... циалист Феликс Гуэн гэгшы... рые дурадхана, тэрэ болбол ... гаар учредительнэ суглаа... шээр hунгагдаhан хадаа, ... дай бодолоор, бүхы политичес... нуудые толгойлжо байhан ... ша гээшэ. Шэнэ правительст... лэгшын кандидатура тухай ... нүүд мүнөө болтор үргэлжэлж...

Мүнөөдэр Лионhoo ерэhэн ... радикал-социалистнуудай ... бүлэгые суглуулба. Энэ зүбл... лээр ямаршье коммюнике ... гүй байгаашье haaнь, ямаршье ... ри тэрэ зүблөөн дээрэ абтаагүй ... тэрээндэ хабаадагшад мэдүүл... нэ правительство соо радика... баадалсаха асуудал тушаа ... жанууд гараhаниинь элитэ ... Кот ба мүн тэрэшэлэн Дрей... гэгшэд тадааfа хэрэгүүдэй ... портфелиие Эррио бариха ... радикалнууд социалистическ... тическэ правительствода орол... но гэжэ мэдүүлбэд. Радика... листическэ ба коммунистиче... тельствые байтуулха ябадал... гаар хандаха hэн, теэд тэр... далсахагүй hэн гэжэ зүблөөн... шадай олонхинь мэдүүлбэ.

* * *

ПАРИЖ, январиин 22. (ТА... риин 23-да Парижын сагаар ... учредительнэ суглаанай засе... тэрээн дээрэ шэнэ правительс... hунгагдаха юм гэжэ ... агентство мэдээсэнэ.

* * *

ПАРИЖ, январиин 23. (Т... нөөдэр Парижын сагаар 15 ... цузска Саг зуурын правител... түрүүлэгшые hунгахын тула... жа, учредительнэ суглаанай ... рүүлэгшэ Андре Марсье гэгш... ри доро эхилhэн учредитель... заседани хадаа «арадай-рес... хүдэлөөн» (МРП) гэжэ парти... хэлэhэн де Ментон гэгшын ... үдэшэлэн болохо болобо.

Политическэ тушаалтанай ... ёhoop, үдэшэлэн орой учре... лаанай заседаниие хэхэ гэh... нууд юу байгааб гэхэдэ, ... нууд Гуэн гэгшын канди... тааpahаншье haa, МРП ... тельствода оролсохо нэгэ хэ... условинуудые табиhан байга... ловинуудынь ондоо хоёр ... абтаагүй байха юм, тэрэнэй ... хэлсээнүүдынь заседаниин ... та дүүрэжэ шадаагүй байна.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, ... соо өөhэдынгөө түлөөлэгшэ... партинууд тэрэнэй ажал-ябуу... жэлхэ хэрэгhээ арсаха ёhотой ... МРП баадхана. Нүгөө тала... даа шэнэ конституциин ... публикын президентын эрх... хүсэтэй болохо hэн гэжэ эр...

МРП болон ондоо хоёр ... хоорондо гараhан арсалдаануу... нөөдэр хэлсээнүүдые болюулаа... парламентска бүлэг өөhэдын... зүблөө хэхэ ябадалда хүргэба.

Учредительнэ суглаанай ... хаагдаhан хойно гурбан ... хоорондохи хэлсээн дахин за...

ФЕЛИКС ГУЭН ФРАН... МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕ... ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР hУНГ...

ПАРИЖ, январиин 23. (ТА... дительнэ суглаан болбол Фе... гэгшые министрнүүдэй Совед... шээр hунгаба.

Урда Иранда племен... зэбсэглүүлжэ бай...

ТЕГЕРАН, январиин 21. (... геранска газетэнүүд хадаа ... риин образецнүүдэй буу ... контрбандаар асаржа, Урда ... дэб бандитскэ шайкануудай ... зэбсэгжүүлжэ байна гэжэ олон... дээсэлнүүдые тунхаглаба.

Персидскэ заливай Дейлем, ... вар, Ганава ба бусад портну... гаряагүйгөөр буу зэбсэгүүд ... (ехэнхидээ арбанзарядна ви... гэжэ январиин 15-да «Мар... дуулгаба. Иранда 100 боевой ... тай винтовконууд 70 туман... дажа байна.

Газетын дуулгаhанай ёhoo... гражданска ба сэрэгэй засаг... буу зэбсэгые асархада ... хэнэгүй.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛ...

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС, г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД. ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной ... и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00537. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж ...